

Національна бібліотека України для дітей
Щоквартальний науково-популярний журнал

БІБЛІОТЕКА У ФОРМАТІ

Д⁰

Щоквартальний
науково-популярний журнал
Заснований у 2015 р.

Головний редактор
ГОРДІЄНКО Алла Іванівна

Редакційна рада:
ДЗИГАНСЬКА Валентина Сергіївна,
громадянський діяч.

ЗНИЦЕНКО Микола Павлович,
генеральний директор
Київської обласної бібліотеки для дітей,
Президент Української асоціації працівників
бібліотек для дітей, кандидат історичних наук,
заслужений працівник культури України.

КАЛБЕРДА Лілія Павлівна,
кандидат історичних наук, головний методист
Національної бібліотеки України для дітей.

МАРЧЕНКО Наталя Петрівна,
кандидат історичних наук,
старшої наукової співробітниця Інституту
біографічних досліджень Національної
бібліотеки України імені В.І. Вернадського,
експерт Всеукраїнського рейтингу
«Книжка року»,
автор-модератор електронного ресурсу
«КЛОН»,
інформознавця.

НИКОФОРЕНКО Лариса Степанівна,
начальник управління бібліотек,
читання та регіональної політики
Міністерства культури України.

ПОЛКАРПОВА Людмила Петрівна,
вчений секретар
Національної бібліотеки України для дітей.

САВЧУК Андрій Олександрович,
член Наглядової Ради
Національної бібліотеки України для дітей,
директор видавництва «Юніверс».

ТУРБАНІСТ Тамара Миколаївна,
заступник генерального директора
з науково-методичної роботи
Національної бібліотеки України для дітей.

ЧЕРВОНОПИСЬКИЙ Сергій Васильович,
голова Наглядової Ради Національної
бібліотеки України для дітей,
голова Української спілки ветеранів Афганістану,
Герой України.

Літературний редактор
КАДЬКАЛЕНКО Олена Анатоліївна.

Дизайн та верстка:
ЯРЧАК Наталя Володимирівна.

Посилання на видання обов'язкові.

Редакція залишає за собою право
літературного розгляду та/або скорочення статей.

Матеріали друкуються мовою оригіналу
(українською, російською).

Рукописи не повертаються і не повертаються.

СЛОВО ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА 3

ПРОФЕСІЙНЕ СПІЛКУВАННЯ

Дитячі бібліотеки Хмельниччини в умовах реформування 6

Перспективи інноваційних програм центру
«Вікно в Америку для майбутніх лідерів» 8

СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО

«Культурне намісто світу» у бібліотеці 12

СВІТ ДИТЯЧОЇ ТВОРЧОСТІ

Допомоги юнім талантам 14

ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Виховуємо справжніх українців 18

Бібліотечне літо-2015 – жодного дня без цікавинок! 21

День знань у патріотичному стилі 26

Проект «ПроФіСтарт: юні обирають майбутнє»
новий рівень профорієнтаційної роботи 30

Як граючись зробити дитину читачем 33

Співпраця дитячої бібліотеки та книжкових видавництва
як інноваційна форма роботи з популяризації дитячої
літератури 38

ВИЗНАЧНІ ПОДІЇ РОКУ

Рудий, хвостатий і дуже хитрий 42

ТОП НОВИН

Книга пам'яті мого роду 45

Книжкові новинки
Національної бібліотеки України для дітей 46

ГОРДІЄНКО Алла Іванівна,
генеральний директор
Національної бібліотеки України для дітей,
заслужений працівник культури України

Стратегія змін задня сталого розвитку

В умовах інтеграції України до європейського інформаційного простору ресурси і послуги бібліотек набувають статусу стратегічних, оскільки безпосередньо впливають на рівень соціально-економічного розвитку, інформаційної безпеки держави та сприяють розбудові демократичного громадянського суспільства.

В Україні розпочинається широкий процес реформування всіх галузей, у тому числі і бібліотечної. На початку вересня у Національній парламентській бібліотеці під головуванням Віце-прем'єр-міністра – Міністра культури В'ячеслава Кириленка відбулася нарада з питань реформування бібліотечної справи за участі керівників провідних бібліотек, експертів, практиків та книгодавців. Під час наради було окреслено головні принципи щодо реформування бібліотечної справи, у тому числі шляхи модернізації бібліотек, підходи та перелік завдань зі створення Національної Електронної Бібліотеки, осучаснення бібліотечних фондів та формування кадрового ресурсу для бібліотек. «Ми маємо працювати не лише над оновленням фондів та модернізацією наявних технічних можливостей, а й над осучасненням способів роботи з читачем-користувачем та продукуванням системного бачення реформи, враховуючи процес децентралізації», — сказав В'ячеслав Кириленко. Пріоритетним стало обговорення проєк-

ту Стратегії розвитку бібліотечної справи в Україні до 2025 року «Якісні зміни бібліотек задля забезпечення сталого розвитку України», розробленої Міністерством культури України спільно з Українською бібліотечною асоціацією і внесеного на громадське обговорення. «Усі запропоновані рішення по реформуванню бібліотечної справи мають збалансувати в одному документі, у Стратегії розвитку бібліотечної справи до 2025 року. Після чого буде узалена ціла низка проєктів поправок до законів та урядових рішень, які забезпечать реалізацію даної Стратегії», — зазначив Віце-прем'єр-міністр – Міністр культури.

Широко обговорювалася Стратегія змін і на VI Львівському бібліотечному форумі, що проходив 8-12 вересня 2015 р. у межах XXII Міжнародного книжкового «Форуму видавців у Львові». Бібліофорум згуртував представників влади, книгодавців, науковців, спеціалістів бібліотечної справи та просто читачів під гаслом: «Бібліотек@ – стратегія розвитку». Бібліотекарі з усіх регіонів України від сільської до національної намагалися відшукати найоптимальніші шляхи подолання кризи бібліотек та якісних змін, що приведуть їх до успішності. На форум були запрошені колеги з Литви, Польщі, Хорватії, Німеччини.

Розпочався форум пленарним засіданням у Науковій бібліотеці Львівського національного університету імені Івана Франка. З цікавою доповіддю «Природа сучасної стратегії» виступив кандидат економічних наук, декан Києво-Могилянської Бізнес-школи Олександр Саврук. З науковою скупольністю та водночас з зрозумілою формою було розкрито стратегію розвитку суспільства, алгоритм формування, утвердження та завоювання суспільних

«правил гри», зокрема особливий акцент зроблено на вагомості праці спеціалістів інформаційно-гуманітарної сфери, які формують нову парадигму. У цьому світлі роль бібліотекарів набуває оновленого значення – у руслі створення та імплементації нових персональних смислів (концептів), які мають прийти на зміну навіязаним зовнішнім планам-схемам. Модель: «від компенсації – до створення» – найбільш плідна перспектива розвитку українського суспільства, власне конструктивна візія майбутнього, яке нам саме нині належить сформувати. Протягом наступних днів відбувалися обговорення напрямів реалізації Стратегії, зокрема нормативно-правова база, стандарти, нова архітектура інтегрованої бібліотечної системи; матеріально-технічна база, інформаційно-технологічна інфраструктура, джерела фінансування; документно-інформаційні ресурси бібліотек, універсальний доступ та збереження культурного надбання; професійний розвиток персоналу бібліотек, безперервна бібліотечно-інформаційна освіта; науковий супровід та ефективні комунікації; розвиток читання через систему соціального партнерства. Найактуальнішим став напрямок «нормативно-правова база, стандарти, нова архітектура інтегрованої бібліотечної системи», обговорення якого проходило за участю начальника Управління соціокультурного розвитку регіонів Міністерства культури України Лариси Нікіфоренко.

Плідно пройшло обговорення розділу Стратегії «Розвиток читання через систему соціального партнерства», яке відбулося у Львівській обласній бібліотеці для дітей. Його модераторами були Лугова Л. А., директор бібліотеки та Горденюк А. І., генеральний директор НБУ для дітей. У процесі спілкування зроблено висновки, що підтримка читання – це стратегічно важливий елемент культури, інструмент підвищення інтелектуального потенціалу нації, творчого розвитку особистостей та соціальної активності українського суспільства. Наголошувалося на важливій ролі соціального партнерства у підтримці та розвитку читання, яке ґрунтується на традиційній взаємодії бібліотек з різними установами й організаціями. З цікавим багаторічним досвідом роботи щодо розвитку читання, багаторочної співпраці з письменниками, видавцями, громадськими організаціями познайомили директори Львівської та Харківської обласних бібліотек для дітей – Лариса Лугова та Анна Бардашевська.

Бібліотеки країн Європейського Союзу вже пройшли через реорганізацію, у кожній країні був свій шлях, свої помилки і досягнення. Про організаційну реструктуризацію Вільнюської обласної публічної бібліотеки імені Адама Міцкевича розповіла керівник Центру інформаційних ресурсів бібліотеки Аста Казавачюте-Банекаускайте. Внаслідок реорганізації, що відбулася у 2011-2013 роках, у бібліотеці створено 4 центри замість 10 відділів: Центр обслуговування читачів, Центр інформаційних (документних) ресурсів, Центр матеріальних ресурсів, Центр методик і управління регіональних бібліотек. Така структура бібліотеки дозволила не тільки розподілити функції, відповідальність, а й звільнити части-

ну співробітників від технічної роботи. Результатом стало оптимальне використання матеріальних засобів та людських ресурсів. До речі, дитяча бібліотека має окреме реконструйоване, надзвичайно затісне приміщення з високим рівнем автоматизації. Цікаві стелажі з книжками зроблені у вигляді літературного лабіринту з підвіскою-розміткою на підлозі, тут чимало іграшок, одягом словом – це справжня територія дитинства.

Щодо фінансування бібліотек Литви, то в основному кошти надходять із місцевого бюджету самоуправління, і лише частково – з державного бюджету. Більше того, бібліотеки фінансуються по-різному: краще та, яка більше цінується місцевим самоуправлінням та громаддю. І наостанок пані Асте порадила українським бібліотекарям: «Якщо хочете щось змінити, робіть це відразу, а не потроху, незважаючи на спротив».

З доповіддю «Бібліотеки Хорватії в контексті європейської політики розвитку галузі» виступала Катерина Тодоровича Хлеча, завідувач Центральною бібліотекою румунів та українців Хорватії у м. Загреб. На вірному від українців бібліотеки Хорватії є основним «споживачем» видавничої продукції, оскільки неюти видаються маліми тиражами і коштують дорого. Публічні бібліотеки сьогодні є важливою ланкою у загальнонаціональній програмі з подолання наслідків фінансової кризи, місцем де незахищені маргінальні верстви населення можуть отримати доступ до інформації. Наприклад, бібліотеки міста Загреб реалізують програмні «65+» – для людей пенсійного віку, що хочуть оволодіти комп'ютерною грамотністю; «Бібліотека відкритих дверей» – для людей з обмеженими можливостями; «З кияком – до даху над головою» – для людей, що втратили дахівки. Таких людей у Хорватії – шість мільйонів Катерини, багато, і вони можуть вільно прийти у бібліотеку і користуватися її послугами. Вступ до Євросоюзу кардинально не вплинув на стан та структуру публічних бібліотек. В останнє десятиліття Хорватії, хоча і перебувала формально за межами ЄС, була залучена до низки проектів ЄС, а також була членом декількох професійних асоціацій. Тому є досить потужна фінансова підтримка європейських донорських організацій. Хорватські бібліотекарі успішно реалізують програму «Bibliobus» – сучасний пересувний бібліотечний центр з постійно оновлюваним книжковим фондом, доступом до мережі Інтернет, оснащенням аудіо- та відеобудівленням. Щодня Bibliobus за розкладом об'їжджає 4-5 населених пункти (слід зазначити, що дороги там гарні). Таких бібліобусів у Хорватії – шість. Фінансування бібліотек здійснюється за рахунок бюджетів місцевих громад, платних послуг (стягнення штрафу за прострочені, забулені, пошкоджені книги, користування цифровими матеріалами, створення бібліотечною, копіювання та роздрукування, а також плата за щорічний членський квиток). До речі, у бібліотеках Загреба він коштує 6 євро і користуватися ним можна у всіх бібліотеках міста. Крім того, бібліотеки подвають проекти на Міністерство культури.

На конференції «Фінансування бібліотек. Стратегія уряду і стратегія місцевого самоврядування. Європейський досвід», що відбулася у Науковій бібліотеці Львівського університету імені І. Франка, Войцех Каятковський, директор департаменту фінансів Міністерства культури і національної спадщини Польщі, Гжегож Гауден, директор Інституту Книги та Ядєк Сулрик, директор департаменту з соціальних питань міста Вроцлава познайомили українських бібліотекарів з польським досвідом реорганізації мережі та модернізації бібліотек, стратегією уряду і місцевого самоврядування стосовно бібліотечної галузі. Місто Вроцлав – лідер впровадження змін у бібліотечну справу. Зміни розпочалися ще у 90-ті роки минулого століття. На початку 2000-х років у Вроцлаві прийнята програма модернізації бібліотек. Внаслідок реалізації цієї програми кількість бібліотек скоротилася вдвічі, проте процес реорганізації тривав дорого, не один рік, а тому і грошові майже безболісно, ніхто не втратив роботу. Реорганізація мережі відбувалася шляхом створення нових інформаційно-бібліотечних мультимедійних центрів, ремонту старих приміщень, комп'ютеризації бібліотек, створення цікавих культурних програм для читачів, модернізації робочих місць бібліотекарів. Кожен 6-й мешканець Вроцлава з споживачем бібліотечних послуг. Велика увага приділяється бібліотечному обслуговуванню дітей. Для їх потреб створені сучасні приміщення, пристосовані до потреб дитини, проводяться цікаві заходи, що пропагують читання, є спеціальна веб-сторінка для дітей і унікальний «Каталожек» – ілюстрований електронний каталог для найменших користувачів. Отже, бібліотеки Польщі вже давно є аниматорами культурного життя, сегментами розвитку міста. Влада збанула роль бібліотек у суспільстві як унікального місця зустрічей і контактів, місця, що знаходиться поруч. Стабільне фінансування, нові сучасні приміщення, навчання персоналу сучасним методам управління, комп'ютерній грамотності, контакту з читачем і навіть мистецтво публічних виступів – все це дало результат. Польські бібліотеки на 50% фінансуються із місцевих бюджетів, інші кошти – інвестиційні. Для прикладу, на фінансування бібліотек Вроцлава у 2015 році виділено 10 відсотків від усіх видатків, призначених на розвиток культури міста. На переконання гана Гжегажа Гауден, тепер поляки можуть із легкістю відпочитися від будівництва дороги чи великого спортивного комплексу на користь бібліотеки, бо вона працює на весь соціальний пласт, на всі вікові групи.

Про стратегію бібліотек та про структуру міських бібліотек у Німеччині розповіли Астрід Ліпелъ-Калуш, заступник директора з питань управління центральними службами Мюнхенської міської бібліотеки Німеччини та Сюзанна Тайтоман, керівник відділу «Інформація і бібліотека» Гете інституту на семінарі «Стратегія публічної бібліотеки: як розробити та успішно реалізувати», який проходив у Львівській національній науковій бібліотеці ім. В. Стефаника. Мюнхенська міська бібліотека – одна з найпопулярніших культурних установ міста

(щорічно її відвідують понад 4 млн людей різного віку), це 22 філії, мобільна бібліотека з 5-ма автобусами «Buschen», соціальна бібліотека, яка співпрацює із 7 лікарнями. Бібліобуси обслуговують багато початківців шкіль, адже ті не мають власних бібліотек. На обслуговування однієї школи витрачається 30-40 кв. У одному такому бібліобусі – 4 тис. книг та інших документів. Завдяки реалізації стратегії у 2012-2014 роках у Мюнхенській міській бібліотеці створено новий візуальний ідентифікатор – єдиний для всіх підрозділів бібліотеки: актуально, компетентно, привабливо. Дизайн бібліотеки чіткий, зрозумілий, з використанням 16 кольорів. На оновлення електронного ресурсу і баз даних витрачено 250000 євро. Вагали бюджет Мюнхенської міської бібліотеки вразіє – 37 млн євро, з них 21 млн – на оплату праці 500 працівників бібліотеки. Власні доходи бібліотеки – 3 млн. Крім того, одноразові інвестиції за 2009-2012 рік склали 34 млн євро. Саме завдяки інвестиційним коштам побудовано нове приміщення філії бібліотеки у новому мікрорайоні площею 4300 кв. м., із них лише на 1300 кв. м. розміщуються фонди, а весь інший простір призначений для користувачів з фондом 38 тис., 8-ма точками доступу до Інтернету, кафе-читальнею, цілодобовим поверненням книг, безкоштовним Wi-Fi, копіювальним апаратом. Астрід Ліпелъ-Калуш наголосила, що все, чим відвідувач може користуватися у межах приміщення бібліотеки, безкоштовно: аудіо-диск, ігри, книги. Береш додому – заплати. Річний абонемент коштує 20 євро.

Отже, нашим зарубиним колегам через якісні зміни у бібліотеках вдалося перекопати суспільство у їх необхідності. І у Литві, і у Хорватії, і у Польщі, і у Німеччині професія бібліотекаря престижна, а заробітні платня – достойні.

Шановні друзі, стратегія – це лише план довгострокових напрямів розвитку бібліотечної галузі, для виконання якого необхідно, в першу чергу, змінити нормативно-правову базу, створити нову архітектуру бібліотечної системи, модернізувати матеріально-технічну базу інформаційно-технологічну інфраструктуру бібліотек, оновити та актуалізувати документні ресурси. Все це потребує багато часу, бажання і вміння. Але вже сьогодні кожен із нас може наблизитися хоча б на крок до бажаної бібліотеки майбутнього, сподіваємося – недалеко. Розпочнемо зміни із самих себе. Намагаймося щодня йти вперед, бути першими, ініціативними, активними, яскравими і привабливими. І ми станемо успішними і потрібними суспільству. І лише тоді спроможна громада з поміч інших інституцій обере нас.

Дитячі бібліотеки Хмельниччини в умовах реформування

ЧЕРНОВС Валентина,

директор Хмельницької обласної бібліотеки для дітей
Імени Т. Г. Шевченка

За роки незалежності у бібліотечній галузі Хмельниччини відбувалися різні реорганізації: змінювалися власники приміщень бібліотек, їх статус тощо.

На сьогоднішній день одні бібліотеки залишилися районними бібліотеками для дітей, в яких заперджені статuti і положення. Є частині бібліотек, які стали структурними підрозділами центральних районних бібліотек з функціями методичного центру для бібліотек-філій району. Також чином, використавши компромісні рішення, місцева влада за сприяння обласної бібліотеки, управління культури, національностей, релігій та туризму обласної адміністрації залишила бібліотеки для дітей, штат працівників, фінансування, а також приміщення.

На території Хмельницької області діє 876 публічних бібліотек: 3 – обласні, 23 – центральні районні (міські), 767 – сільські (у т.ч. 4 дитячі), 47 – міські та 36 – дитячі. Із 40 дитячих бібліотек – 2 районні здійснюють свою діяльність на підставі Статуту, інші – на підставі Положення. Дві районні бібліотеки стали структурними підрозділами центральних бібліотек, але всі вони, зважаючи на статус, є методичними центрами для бібліотек-філій, сільських бібліотек з питань дитячого читання.

Міся районних бібліотек є надзвичайно важливою, адже більшість читачів у сільській місцевості – діти.

Для бібліотек Хмельницької області характерним є процес децентралізації та часткової децентралізації. Але цей процес не завершений. Так, напри-

клад, бібліотечний фонд знаходиться на балансі у центральних районних бібліотеках, а сільська бібліотека знаходиться у підпорядкуванні сільської ради. Отже, необхідне державне регулювання цього питання. Тим більше очевидно, що коли приймають на посаду бібліотекаря в публічну сільську бібліотеку, і робить це голова сільської ради, то він не завжди радиться з управлінням чи відділом культури. В результаті на посаду бібліотекаря потрапляють не спеціалісти, а страждає робота.

На Хмельниччині практикувалася також реорганізація бібліотек у бібліотеки-музеї. З одного боку бібліотеки ставали більш соціальними, цікавими для жителів, але вони не можуть виконувати функції музеїв. Виникало питання об'єднання шкільних і публічних бібліотек. Позитивні результати це дало в декількох випадках, де приміщення шкільної бібліотеки було кращим. Умови роботи публічної бібліотеки передбачають більш широке використання функцій.

Тому, враховуючи всі спроби реорганізувати бібліотечну галузь на Хмельниччині, можна сказати, що класична модель бібліотеки має кращі можливості. Є частині хуторських сіл, де залишилася невелика кількість населення, але й тут усе вирішує громада. Або це буде окрема бібліотека, або це буде пункт видачі.

Відповідно до адміністративно-територіальної реформи на Хмельниччині планується створення 13 міських громад, які об'єднуватимуть території міст та прилеглих до них сільських рад, 39 сільських та сільських об'єднаних громад. З метою забезпечення доступності отримання населенням адміністративних та соціальних послуг, враховуючи існуючі трудові потоки, навчання дітей у закладах

освіти, транспортне сполучення, побажання сільських громад, передбачено зміну меж окремих районів.

Щорічно обласною бібліотекою здійснюється 25-30 віздрів у районі, у тому числі і в сільській бібліотеці. Протягом останніх років проводять професійні навчання саме сільських бібліотекарів, де працівники обласної бібліотеки відвідують на місці і надають необхідні консультації. Учасниками таких навчань стали майже 800 сільських та шкільних бібліотекарів. Їм роздаються методичні матеріали, нові форми роботи. Кожного року дві бібліотечні системи беруть участь у професійних навчаннях.

Обласна бібліотека для дітей є ініціатором проведення творчих акцій, конкурсів, марафонів, що дає можливість активізувати діяльність сільських бібліотек. Рукописна книга пам'яті «Війні немає забути», акція «Прочитай книгу про війну», поетичний марафон, Всеукраїнські та обласні конкурси – усі вони сприяють розвитку читання.

Обласна бібліотека як методичний центр рекламує свою роботу та роботу бібліотек області на сайті управління культури, національностей, релігій та туризму, обласної ради та обласної адміністрації. Часто робота висвітлюється у засобах масової інформації.

Велике значення має прийняття державних програм, відповідно до яких в області розробляються свої розпорядження. Так, діяла обласна програма поховання та збереження фондів, згідно з якою в районах створювали свої програми. Прийнято розпорядження голови облдержадміністрації щодо розвитку бібліотечної справи до 2015 року, проводиться дослідження стану обслуговування дітей та юнацтва відповідно до Національного плану дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дітей до 2016 року. Це в певній мірі привертало увагу органів влади до діяльності бібліотек, адже у вичерпні беруть участь не тільки читачі та бібліотекарі, а й голови сільських рад.

Досвід, накопичений дитячими бібліотеками за 70-80 років існування, показує, що це можливість рухатись вперед, оцінюючи реалії сьогодення. І це досвід, який не гальмує розвиток, а навпаки допомагає зберігати класичні засади руху вперед. Дитячі бібліотеки пройшли шлях від класичного читання до сучасного поєднання з інформаційними технологіями. Дитяча бібліотека, дякуючи своїй специфіці, завжди реагувала на зміни, динаміку дитячого читання. Голосні читання, яким тільки зараз надають вагомого значення за кордоном, уже були у 60-70-ті роки. Стрімкі 80-ті внесли ігрові форми роботи з дітьми, адже, знаючи психологічні особливості дітей, не можливо заставити їх годіве слухати лекцію. Різноманітні форми, які були накопичені протягом 2000-х років, пока-

зали здатність дитячих бібліотек до трансформації: це флеш-моби, проекти, програмна діяльність. 12 бібліотек для дітей Хмельницькими є учасниками програми «Бібліоміст». І ще хочу зауважити як людина, для якої дитяча бібліотека – єдине місце роботи після ВУЗу (тим більше відділення дитячих бібліотек), може реально оцінити досягнення дитячих бібліотек. Це дійсно особливий світ, світ читачів та бібліотекарів. Разом із тим, хочу навести приклад з досвіду. Наша бібліотека отримала нове приміщення у 1974 році. Це була одна з кращих бібліотек в місті Хмельницькому, унікальне приміщення, яке відвідували зарубіжні делегації з Японії, Німеччини, США. Усі вони висловлювали своє захоплення тим, що саме для дітей існує окрема бібліотека, а у них за кордоном у великій бібліотеці виділено місце для дітей. Історія повторюється?

Створена цілісна мережа дитячих бібліотек в Україні забезпечує виховання, становлення і розвиток читачів. За 70-80 років існування дитячих бібліотек для читачів зібрані універсальні фонди, розроблено методику і форми роботи. Читачі в бібліотеках відчують любов і турботу. І це неможливо перекреслити. Дитячі бібліотеки не шукають для себе читачів. Так вже склалося історично. Вони самодостатньо і впевнено працюють зі своєю категорією.

Оцінюючи досвід нашої країни, необхідно задуматися, чи правильно руйнувати все добре і необхідне тільки заради економічних коштів. І на чому чи на кому ми економічно заради реформи.

Отже, процес реформування на Хмельниччині триває. Ми розуміємо, що саме професіонали з великим досвідом мають можливість організувати, нагадати, методичну та консультативну допомогу дитячим та дорослим бібліотекам, що обслуговують дітей.

Перспективи інноваційних програм центру «Вікно в Америку для майбутніх лідерів»

ШЕСТОПАЛ Ірина,

бібліотекар І.к. відділу документів іноземними мовами
Національної бібліотеки України для дітей

За матеріалами семінару
25-29 серпня у Києві

«Американські центри в Україні:
креативні програми, нові технології,
ефективний менеджмент»

Модальний розвиток, майбутнє відділу документів іноземними мовами Національної бібліотеки України для дітей неможливо собі уявити без розширення творчих зв'язків, новітнього технічного оснащення, партнерства і співпраці з різноманітними національними фондами та грантовими інституціями, участі в міжнародних проєктах, форумах і семінарах.

В усьому світі бібліотеки модернізують. З традиційних книгозбірень вони перетворюються на сучасні просвітницькі центри розвитку та творчості, які сприяють підвищенню технологічної грамотності читачів. Допомагають у цьому партнери, запроваджуючи нові і сучасні проєкти. Один із таких проєктів, створений на основі партнерства з Посольством США в Україні і бібліотеки, ресурсний центр «Вікно в Америку для майбутніх лідерів» у Національній бібліотеці України для дітей. Він є інноваційним осередком у бібліотеці, якому в цьому році виповнюється 10 років. Але з кожим роком центр оновлюється, набирає популярності серед користувачів дітей, росте і змінюється разом із ними. У наявності унікальні інформаційні ресурси, серед яких англійськомовні довідники, книжки у форматі 3-D, книги в електронній формі, рідери з колекцією електронних книжок, аудіо та DVD диски, відколекція класики американського кіно, сучасні електронні пристрої, iPad, комп'ютерна техніка тощо.

Щирою керівниця центрів «Вікно в Америку» зустрічаються для того, щоб обговорити найбільш важливі питання, поділитися досвідом про роботу, зосередитися на визначенні місця ресурсних центрів у сучасному інформаційному просторі, дізнатися про кращі практики колег з використання колекцій центрів, інноваційних програм, технологій задля розширення кола користувачів, використання електронних пристроїв. Безпосереднє спілкування та контакти з колегами дають поштовх до вдосконалення, руху вперед.

25-29 серпня 2015 р. у Києві відбувся черговий інформаційний семінар з питань і перспектив інноваційної програми «Вікно в Америку», організований за сприяння Посольства США в Україні. Він об'єднав керівників центрів та його фахівців з усієї нашої країни. Тема семінару «Американські центри в Україні: креативні програми, нові технології, ефективний менеджмент», чітко визначила коло основних питань і дозволила його учасникам набути нових знань, подивитися на власну практику під новим кутом зору, ознайомитися з креативними проєктами і програмами колег, обмінятися своїм досвідом та систематизувати почуте й побачене задля подальшої ефективної діяльності центрів. Як спробуємо окреслити основні питання роботи семінару та зупинитися нижче на деяких програмах.

Учасників семінару привітали Конрад Тернер, Радник з питань преси, освіти та культури Посольства США в Україні; Шеріл Бистранські, аташе з питань культури Посольства США в Україні; Рейчел Етвуд Мендзола, заступник аташе з питань культури Посольства США в Україні; Валентина Пашкова, Координатор програми «Американські центри» Посольства США в Україні; Вікторія Чюч, менеджер «Інформатіо-Консорціум» і негосподар на місці, завдання та стандарти центрів «Вікно в Америку».

ку» в Україні, окреслили головні питання, які будуть розглядатися. Як завжди на таких форумах програма була цікавою, насиченою та інформативною. Перший день розпочався з розгляду питань розвитку американських центрів України у 2016 році: бачення відділу преси, освіти та культури. Відкрив семінар Конрад Тернер, який високо оцінив діяльність центрів в Україні, їх роль в сучасній бібліотеці, означив шляхи подальшого їх ефективного функціонування, наголосив на пріоритетних завданнях центрів, визначив їх культурологічну місію.

Основні програми і дискусії семінару проходили в Американському домі (America House), який нещодавно відкрився в Україні. Крісті Хофленд, директор Дому Америки, привітала всіх і презентувала сам проєкт (America House), який є сучасним центром американської культури. За чотири місяці роботи він став улюбленим місцем серед книг і гостей. Вона розказала, як відбуваються творчі зустрічі в «американській вітальні», про культурні проєкти та програми навчання, яким чином проходять практичні заняття англійської мови та дискусійні клуби з носіями мови, і звичайно про невимішну, доброзичливу атмосферу, що панує на зустрічах. Юлія Ткачук, заступник директора Дому Америки, провела чудову екскурсію для учасників, познакомила з ресурсами Американського дому, наголосила на тому, що він ще є місцем для коворкінгу та творчості, відпочинку та спілкування, а також обговорили з керівниками центрів шляхи

співпраці з центрами «Вією в Америку» та America House. Після цього відбулася презентація Девіда Харса, волонтера Корпусу Міру в Західній Україні (2011-2013), який поділився своїми враженнями від перебування в Україні та обговорив питання налагодження діалогу через культурні програми.

Наступного дня керівники інформаційних центрів «Вією в Америку» відвідали Національну бібліотеку України для дітей, де їх гостинно зустріла Генеральний директор Алла Іванівна Гордієнко, розповіла про бібліотеку, познакомила з колективом. Колеги, які в основному працюють в обласних бібліотеках для дорослих, були приємно здивовані та вражені самою бібліотекою, її гарним оформленням, багатим фондом, творчою креативною командою співробітників і звичайно маленькими користувачами, які влаштували їм екскурсію бібліотекою, які її люблять і добре знають усі секрети. А вже в ресурсному центрі «Вією в Америку для майбутніх лідерів» свою діяльність колегам презентували бібліотекарі відділу. Гостей зустріли оновлений, сучасний центр, який нещодавно отримав не тільки нове приміщення та обладнання, але й набув нового подиху. Розділений на кілька зон залаштаний простір центру передбачає і місце для роботи за комп'ютерами з мережею Інтернет, і зону WiFi, і куточок для кіноперегляду та читання електронних книжок на планшетах та ріддрах, і місце для творчості й ігор з інтерактивною дошкою, і звичайно книжки для будь якого віку. Працівники

із задоволенням ділилися з колегами своїм досвідом роботи з обслуговування дітей, адже сьогодні публічні бібліотеки також працюють з цією особливою категорією користувачів. А по завершенні співробітничого центру влаштували сюрприз – гавайську вечірку у літньому дворик бібліотеки. Всі учасники пройшли під планкою лімба, неодмінним атрибутом гавайського свята, отримали нагороди «леї» – замість з квітів і, вітаючись по-гавайськи «Aloha!», взяли участь у танцювальному майстер-класі. Колеги отримали заряд позитивних емоцій! Але ж попередити ще багато інформації... Тож напечені повернулися до програми семінару в Американській дім, де на нас чекали консультації, виступи колег, дискусії. «У творчих людей немає для творчості обмежень!» Під таким гаслом пройшла наступна дискусія, на якій обмінялися українським та зарубіжним досвідом, обговорювали питання ефективного менеджменту американських центрів і проектів, використання та оцінки електронних засобів залучення користувачів. Зараз у бібліотеках світу набирає рух проєкт «Відкриті майстерні» – коли розвивається креативне начало користувачів, і вони завжди таким відкритим майданчиком перетворюються зі слухачів на творців. Крісті Хофленд і Юлія Тяжук поділилися цікавою інформацією про відкритий простір медіа платформи MakerSpace, де представлено багато дизайнерських ідей. Своїми думками щодо використання електронних засобів залучення користувачів ділилася координатор Харківського центру «Віно в Америку» Катерина Сікачко, розповіла про «Креативні програ-

ми», результати тренінгу координатор програми «Американські центри» Посольства США в Україні Валентина Пашкова.

Третій день семінару розпочався з презентації Олексія Васильєва, директора «Інформіа-Консорціуму», та Вкторії Чуб, менеджера, які розповіли про копії для бібліотеків. Презентація відбувалася в приміщенні Публічної бібліотеки ім. Лесі Українки м. Києва. Цікавою програмою «Віанови «Віно в Америку» і досвідом і впровадження у Харкові поділилися Рейчел Елуд Мендоса та координатор харківського центру Катерина Сікачко. Подібні он-лайн вебінари цілком було б провести наприклад з дітьми; обмін думками, спілкування з однолітками, невимушена атмосфера... А чому б не спробувати?

Категорія користувачів, з якою плідно співпрацює наш центр «Віно в Америку для майбутніх лідерів», це вчителі, тому завжди цікаво дізнатися про нові просвітницькі інноваційні проекти, тренінги для викладачів. Завжди дуже докладно про програми з вивчення англійської мови доповідає Лілія Шило, асистент Відділу преси, освіти та культури Посольства США в Україні. І цього разу вона поділилася календарем подій, корисними ресурсами для вчителів. Продовжуючи розмову про співпрацю, обов'язково торкаємося питання удосконалення освіти для молоді. Цього разу це програми культурного обміну FLEX. Для молодого покоління відкривається величезний світ інформації, а бібліотека та інформаційний центр в цьому їм можуть допомогти. Віра Максимова та Наталя Варонок, помічники аташе з питань культури Посольства США в Україні, поділилися інформацією про співпрацю з волонтерами освітніх програм. Як залучити випускників програм уряду США до діяльності центрів «Віно в Америку», чим вони конкретно можуть до-

помогти, які існують програми обміну для різних верств населення.

На кожному такому семінарі завжди є якась цікавинка. Цей так само не став винятком. Майбутні сучасні бібліотеки неможливо уявити без новітнього технічного оснащення, енергійних, кваліфікованих фахівців, готових до їх впровадження та освоєння. Презентація та дискусія щодо 3-D обладнання, друкування та створення творчих майданчиків в бібліотеках явраз і стали таким незначайним сюрпризом на семінарі. Цікаво, з притаманною їй родзинкою, розповіла Валентина Пашкова про закордонний досвід творчого підходу у використанні бібліотечного простору, створення креативних лабораторій. А начебто презентація Олександра Шлесенкова, спеціаліста з інформаційних технологій Дому Америки, і здивувала, і порадувала, адже друкування на 3-D пристрої в бібліотеках стає реальністю! Учасники семінару змогли на практиці побачити, як працює 3-D принтер та як його можна використовувати

вати у роботі з користувачами бібліотеки. Адже і для наших користувачів-дітей створити технологічний майданчик з 3-D-пристроями, наприклад, «розумною» ручкою Smartpen3-D, або принтером 3-Doodler, було б чудово!

Приємно зустрітися з давніми партнерами і колегами, чи не так? Тому четвертий день розпочався з екскурсії бібліотекою Гете-Інституту у Києві, та знайомство з новими проектами, які вони впроваджують, особливо з програмами для дітей. І завжди є цікаві пропозиції, якими ділитися з нами німецький центр. Наступним кроком був візит до Американської бібліотеки, яка діє у Києво-Могилянській Академії.

Світлана Чуканова, керівник Американської бібліотеки, представила презентацію «Розвиток книжковиків, в тому числі електронних, колекцій центрів «Віно в Америку», наголосила на основних етапах процедури придбання електронних книжок для центрів, представила кращі вираження, та ана-

ліз українського ринку e-видач. Своїми інноваційними проектами і презентаціями поділилися колеги з Тернополя, Дніпропетровська, Луцька та Полтави. Вони презентували програму «Віно на велосипедах», яка успішно пролігала декілька місяців проходила в цих центрах. Також свій досвід роботи представили колеги з Кропивного, Одеси та Херсона. Коли закінчується такий семінар, підводяться підсумки, то розумієш, як багато значить для роботи професійні зустрічі з колегами, обмін думками, корпоративна солідарність, культура спілкування. Вони надихають нас на зміни заради наших користувачів, на впровадження нових цікавих інноваційних проектів. 🍌

«Культурне намисто світу» у бібліотеці

ДУБОВА Ольга,

завідувач відділу документів іноземними мовами
Національної бібліотеки України для дітей

Починаючи з 2015 року, відділ документів іноземними мовами почав проводити цикли заходів з пізнання традицій та культур світу «Тиждень однієї країни» під назвою «Культурне намисто світу».

Мета такого «Тижня» – розкрити культуру одного народу світу з усіх площин. Враховуючи той факт, що занурення в національні культури відбувається різними шляхами, під час «Тижня однієї культури» задіяні усі форми пізнання традицій та культур. Психологи визначають такі фактори, які мають бути задіяні у роботі з полікультурного виховання: візуальний – через ілюстрації, фотографії, плакати і малюнки; слуховий – шляхом прослуховування традиційної та сучасної музики; тактильний – через танці,

народні ігри; смаковий – куштуючи національні страви; лінгвістична компетентність – це мова та література народу.

Для проведення першого «Тижня культури» було залучено партнерів – «Африканську раду в Україні». Співпраця з ними розпочалася ще у 2011 році та викликала зацікавлення відвідувачів.

У перший день «Тижня» відбулося урочисте відкриття «Тижня африканської культури» спільно з Африканською радою в Україні, на якому присутні мали змогу відкрити для себе загадковий світ африканського континенту. На свято завітали учні 6-7 класів спеціалізованих шкіл м. Києва з поглибленим вивченням англійської мови, на яких чекав вернісаж фотографій «Загадкова чарівність Африки», виставка автентичних статуеток та жива музика барабанів, яка заворожила своїм перебігом запалом. У кожному заході потрібно було знайти спільне у культурі України та Африки. Майстер-клас з гри на барабані від афри-

квіце – студента КПІ показав, що й українська душа відчуває барабанний ритм.

Активно пройшло спілкування з представниками різних країн Африки у форматі «Жива бібліотека» про святкування різних традиційних подій та найсмачніші страви африканської кухні. Виявляється, у африканських народах було не прийнято записувати знання у книжки, щоб про них не дріждалися «прийдешні», тому знання передавали старці у бесідах. І коли такий старець помирав – це було рівнозначно спаленій бібліотеці. Так кожна людина порівнюється з книжкою, поспілкувавшись з якою можна отримати знання.

Другий день «Тижня» був присвячений літературному здобутку Гвінеї. Учні 6-х класів зустрілися з віце-президентом Африканської ради в Україні Діалло Ісса Садіо, який видав збірку віршів африканських авторів в Україні. Основною темою бесіди був багатий фольклор народу Гвінеї, який продовжує підживлювати твори сучасної художньої літератури, та про видатного ісламського філософа XV століття шайх Аль-Хаджі Салім Суварі, який розробив принципи мирного співіснування мусульман з представниками інших релігій, бо його глибоко турбували питання толерантності. У подарунок бібліотеці віце-президент лише репринтне видання віршів гвінейських поетів від Ісси Діалло, яке містить вірші Кейта Фодіба, Мамату Траора, Нана Коалі та Лунсайні Каба.

Третій день був присвячений мистецтву Африки. Представники Африканської ради в Україні провели майстер-клас з виготовлення листівки в африканському стилі. Діти дізналися про суто африканський орнамент, принти та основні кольори, популярні на Африканському континенті, вчилися малювати африканське мехенді. Вже давно було помічено, що африканські геометричні візерунки схожі на вишивку, притаманну західній Україні.

Закриття Тижня розпочалося майстер-класом з виготовлення листівки в африканському стилі, під час якого діти дізналися про геометрію африканських орнаментів, знакові кольори та основні агрокультури Африки. «Жива бібліотека» розповіла дітям про життя на Африканському континенті. Уродженець Уганди та учасник гурту «Чорнобривці» Стів активно спілкувався про музичну культуру та поєднання африканських ритмів з українською мелодичністю протягом десятихвилинних розмов під час «Живої бібліотеки». Від Африканської ради в Україні для дітяк був особливий подарунок – мехенді – традиційне прикрашення шкіри рук візерунками з жи, яке сягає давнини і зародилося ще в Давньому Єгипті. Як описати кулінарну традицію Африканських країв? Не завжди потрібно куштувати страву. Розкрити смакові якості можна через спеції, які ростуть на континенті.

Це був перший «Тиждень культури», який започаткував співпрацю з іншими Посольствами та культурними осередками різних народів світу в Україні.

Відео з відкриття Тижня можна переглянути на YouTube каналі бібліотеки: <https://www.youtube.com/watch?v=JcUES63HtY0>

Допомогти юним талантам

ДУДА Надія,

заступник директора по роботі з дітьми
Чернівецької централізованої бібліотечної системи
Львівської обл.

«**У** осередність сама проб'ється. Потрібно допомагати талантам». Ці слова вже давно стали крилатими.

Тож робота бібліотечного працівника з дитиною-читачем полягає не тільки в тому, щоб забезпечити оперативне та якісне обслуговування (видача книг, періодичні, доступ до Інтернету, роздрук матеріалів, ознайомлення з новими надходженнями тощо), а й розкрити його душу, світ уподобань, зацікавлене, зрештою підтримати пориви до творчості, заскочити прагнення писати, малювати, декламувати... Адже, попри вроджені природні задатки, формування творчої особистості починається саме з дитинства. Виявляє непоборно бажання представити створене тобою на суд інших. Хай ці твори ще не вельми досконалі, тим паче – далекі від ідеалу, одяк головне (звертаємось до дорослих) – не погасити цю іскрінку, допомогти їй спалахнути полум'ям у серці, загалити інших.

У цій сфері Чернівецька міська бібліотека для дітей має чималий досвід. Форм і методів виявити юні таланти існує безліч. Насамперед, це довірлива розмова з дитиною-читачем, коли бібліотечний працівник широким, невідружко цікавиться його сприйняттям та оцінкою тих чи інших подій, явищ, ідей, сайтів, захоплень, мрій, входить у довіру (в добром розумінні слова). Тільки так можна виявити юних поетів, прозаїків, журналістів, художників, музикантів. Можливо, хтось з них уже має перші публікації, виставки малюнків у школі тощо. Тож давайте належно оцінюй і спонукуйте далі творити. Не зайвим буде і співпраця з батьками, педагогами.

Однією з найефективніших форм, аби розкрити юне обдарування, це залучити його до участі в конкурсах, де можна почути поради досвідчених авторів, митців. І мова не тільки про те, щоб дитина виступила, здрубула призове місце, а, насамперед, збагатилася корисною інформацією, яка допоможе у майбутньому для творчого зростання.

Справжнім брэндом нашої бібліотеки став щорічний загальноміський поетичний конкурс «Мій перший вірш», який пройшло вже 16. Його учасники заздалегідь подіють по три вірші, а в саме свято, яке приурочується до Воскресіння Дня захисту дітей, виступають зі своїми творами перед ровесниками та компетентним журі, до складу якого залучають місцевих літераторів, бібліотечних працівників, викладачів вищих навчальних закладів. Так, наприклад, членами журі були голова літоб'єднання ім. Василя Бобинського, викладач Чернівецького гірничо-економічного коледжу Михайло Ропудький, члени НСТУ Марія Мохнаць, Оксана Карнага, члени Української асоціації письменників

Людмила Ржегак, Ольга Голушанець, Мар'яна Правдолюбко, викладач кафедри гуманітарних дисциплін Львівського інституту Міжрегіональної Академії управління персоналом, журналіст Тарас Ляман, директор Червоноградської централізованої бібліотечної системи Надія Покотило та ін.

Учасників конкурсу розподіляють на дві вікові групи: старшу і молодшу. Заслуховують кожного, описують візанчість присвоєні місця. На щастя, знаходяться спонсори з числа депутатів, місцевих підприємців, представників громадських організацій, тож школярі не залишаються без цінних подарунків (і не тільки переможці). Усе ж найдорожчим подарунком стає однійменна збірка «Мій перший вірш», у якій друкуємо по одному твору кожного учасника. Для більшості з них – це перша публікація. Подякується, це важливий стимул! До речі, охочими взяти участь у конкурсі (а дехто робить це регулярно, навіть через кілька років переходить з молодшої вікової групи у старшу) є не лише учні зі шкіл Червонограда, а й з навколишніх міст та сіл Сокальського і Радивівського районів. Це ми завжди радо вітаємо. Тож конкурс давно набув статусу култового. На одному з них число учасників сягло 60 осіб, а в середньому бере участь 15-20 авторів.

Багато вкращих конкурсентів уже стали дипломованими філологами, журналістами. Зовсім юні займаються у Червоноградському відділенні Малої Академії Літератури і Журналістики (МАЛЖ), регулярно виступають у пресі, мають перші видані збірки, головне – працюють з рідним словом.

«Мій перший вірш»- конкурсні заходи бібліотеки не обмежуються. Тільки за останніх два роки ми провели літературно-мистецькі конкурси «Я живу у місті, у Червонограді», «Ми матір називаємо святою», «Гру-подорож «Піаней себе у квітці». А що вже говорити про читачію конференції, на яких юні також має можливість продемонструвати свої здібності, зокрема щодо аналітичного аналізу літературного тексту.

Ще один напрямок роботи – красномовне читання «Про людей хороших, наших земляків». Юні читачі стали часинками історичного екскурсу «Преподобна Йосафата Гордзавеська», мистецької години «Неперевершений майстер-писанкар Тарас Городицький», музичного диліжансу «Ерика – співачка Прибузького краю».

Не менш цікавими і змістовними є літературні зустрічі з місцевими авторами, під час яких відбувається безпосереднє, так би мовити, «живе» спілкування, презентація їхніх творчих доробків. Серед члених гостей – Ігор Дах.

Стало доречним проведення у бібліотеці літературно-музичного свята «Зустріч з поезією і пісню», при-

уроченого до 5-річчя літературно-мистецького об'єднання «Третій горизонт». Це творча спільнота – вже давно наш партнер, і ми маємо багато цікавих напрацювань у сфері співпраці. Зазвичай «Третьому горизонту» на базі бібліотеки відбувся IV Воукраїнській літературній конкурс ім. Володимира Дрошка, де також представили свої твори (і не залишилися без нагород) «молоде крило» – наш читач.

Ті, хто випробує себе у прозі, поезії, журналістиці, мають можливість друкуватися у червоноградських літературних виданнях «Ліхтарик» (дитячий альманах), «Третій горизонт», «Літературний Червоноград», «МІСЦЕВИЙ ЧАСОпис».

Прямішо, що в нашій бібліотеці функціонує творча лабораторія для відділення МАЛЖу. Не кожен місто може похвалитися такими успішними юніми авторів, яких досягли червоноградські малюнки. Мова йде, передусім, про переможців в численних конкурсах. Служачі відділення мають у нас вільний доступ до Інтернету (для них відраховую окремі години). На Інтернет-близі міської бібліотеки для дітей малюнки ведуть свою окрему сторінку. Можете вважати її Інтернет-газетою. Самі ж пишуть, редактують матеріали, виставляють на сайт. Допомогають їм, керують творчим процесом завідувач Червоноградським відділенням МАЛЖу, член УАП Наталія Юан-Лемех (свого часу вона розкрила себе на конкурсі «Мій перший вірш»; тепер має у творчому доробку численні публікації, видану збірку поезій, писемничек, видавць Ігор Дах, бібліотекар і категорія Сайлана Мазур. У читальній залі малюнки також організували свій фотовиставковий куточок. Тут відбулася церемонія призначення юнік обдаруваними у члені МАЛЖ. До них завітали гості зі Львова – ректор Академії Василь Тариницький, проректор Ангеліна Оборина, заступник головного редактора газети «Сузір'я» Ольга Царицька. Обряд посвяти здійснює і благословляє дітей та педагогів, бібліотечних працівників о. Йосиф Холд з Кристинівського монастиря отців василіян.

Такі організаційні заходи, методи роботи найбільш стимулюють юнік обдаруваних до активної творчості. Отож, підрастає гідна зміна літературної еліти України! 📖

Олена ФЕДЮРА, Червоноградська гімназія, 2 – 5 кл.

Україна

Україна - мати рідна,
Наче сонечко погідне,
У душі дитячій квітне,
Восняним пахучим квітнем.

Дивиться на річки й гори,
Заспокоється море.
Вітрик тихо відступає,
На сонячці пісню грає.

Україна моя рідна
Поховали і шами гідна
В світі цілому найкраща,
Я не зраджу їй нізащо!

Турботливе сонечко

Сонечко стрибало
З хмарочки на хмарку.
Вітрик стрічало
Вранці на світанку.
Квіточки підняли
Дружечка просило,
Щоб вони маленькі
Розцвіли красиво.
І послав краплинки
Він на кожному квітку,
Щоб вони гарненькі
Радували діток.

Люблю Україну

Люблю Україну за небо, поля,
За те, що зростила мене ця Земля,
Моя Україно - квітучий розмай,
Моя Батьківщино - це мій рідний край.

Зустріч літа

Останній дзвоник продрвенів,
Немов пташиний щебет - спів.
Радіє цьому дівчора,
Ім на канікули пора.
На них чекають ліс і луг,
І твовий лагідний наш Буг.
Хай всі на світі знають,
Як діти літо зустрівають.

Оля БУЧЕК, слухач МАЛЮЖ

Над Україною славень гуляє

I.
Незламний дух мого народу
Вселенся і в мої душі.
Я йду в колоні за свободу,
Про волю я пишу вірші.

Приспів:
Заповнили Майдан люди.
О, як палають їх серця!
Ім Славень* душу не остудить,
Додасть лиш духу від Отця.

II.
Нам не страшний вже ворог лютий.
Народ кайдани розірвав.
Вкраїнський Славень незабутній
Майдан над світом заспівав.
*Славень – Гімн держави.

Юлія КОВАЛЬ, ЧОСШ №8, 10 – В кл.

Скрипка

Немов у кольоровім, дивнім сні
В руках Маєстро скрипка сумувала.
Далеким зір заслухались воні,
В яких любов до Восесвіту палала.

Я з ними, в юних мріях, по земних
Стежках – дорогою вишивала долю,
А струни скрипки в джаках чарівних
Моє серденько кликали на волю.

О, скрипко, сестро, - розкажи мені
За ким ти тужила, жалібно зітхаєш?
Може в своїй обірваній струні
Кохання прику долю проклинаєш...

Назар ДУКАЧ, Червоноградська гімназія, 2 – Б кл.

Веселе літо

Сонце, море і пісок –
Все для ігор, для діток.
Зайчик сонячний стрибає,
Він з малюками пограє:
Може в жмурки, в доганялки.
Раді Саші і Наталки.
А Сергій в пісочку грав,
Він фортецю збудував.
На мурашник схожа дуже.
Влітку весело нам, друзі!
Море хвилями хлопоче,
Діткам воно лоскоче...
Всі стрибають і радіють,
Про веселе літо мріють.

Ілона РОЖКО, Червоноградська гімназія, 3 – Б кл.

Казковий світ

Чудернацьку книжку маю,
З нею світом я гуляю.
Ось у Рим я завітала,
В колізей побувала.

Прогулялась по Парижі
І у Австрії на лужках,
В Туреччині засмагала
По – турецьки розмовляла.

Тепер в Англію я мчуся –
Королеві поклонюся,
У Марокко завітаю
І з султаном привітаюся...

Мама увійшла в кімнату:
Досить, доню, вже читати,
Час вже книжку закривати
В Україну повертатись...

Виховуємо справжніх українців

ПЕТРЕНКО Ольга,

завідувач науково-дослідного відділу
Національної бібліотеки України для дітей

ПОДОКОПНА Світлана,

провідний методист науково-дослідного відділу
Національної бібліотеки України для дітей

В Указі Президента України від 12 січня 2015 року №6/2015 «Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020»» наголошено, що Україна переходить у нову епоху історії: впровадження європейських стандартів життя та вихід на провідні позиції у світі, та боротьба ж за свободу України створили нову українську ідею – ідею гідності, свободи і майбутнього.

Тобто різними формами роботи сприяти формуванню у дітей національно-патриотичної свідомості: особистісної ідентифікації зі своєю нацією; віри в духовні сили та майбутнє; волі до праці на користь народу; значення історії, звичаїв, обрядів, символіки як всієї країни, так і її регіонального різноманіття. Концептуальний науковий підхід національно-патриотичного виховання дітей різної вікової категорії обґрунтовано в «Концепції національно-патриотичного виховання дітей та молоді на 2015-2019рр.», схваленою Колегією МОН від 26 березня 2015 року і розкрито в «Методичних рекомендаціях щодо національно-патриотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах». Але патри-

тизму навчити не можна. Його потрібно виховувати з перших кроків, коли образне слово, емоції, почуття набувають більшого значення, аніж розум. Тож саме сьогодні у центрі патріотичного виховного процесу особистість дитини постає як найвища цінність. А роль книги і бібліотеки у цьому виховному процесі вкрай важлива, причому саме дитячі бібліотеки, яка враховує психологічні та індивідуальні відмінності дітей різних вікових категорій.

Тому перед бібліотеками, у т. ч. і Національною бібліотекою України для дітей, стоїть завдання виховання нового покоління вірних Україні громадян. Бібліотека проводить різні креативні системні заходи з даної тематики. Так, для наймолодших користувачів було проведено літературно-красномовну мандрівку «Рідний Київ – ти для мене дієво», до Дня Конституції – презентацію ювілейної виставки-діалогу «Конституція України – головний підручник життя». Подвиг Другої світової війни присвячено літературно-патриотичну годину «Встеляйте квітами дороги – сьогодні свято Перемоги». У рамках заходу «Символ пам'яті» відбувся майстер-клас з виготовлення квітки-пам'яті – маю. Для старшокласників проведено зустріч з учасниками тих жахливих літ «Років, опалених війною». А до відзначення 100-річчя від дня перемо-

ли сніжок стрілиць на горі Маяка було проведено подорож в минуле «Гора Маяка». Проводилися неординарні заходи у рамках програми з популяризації української народної культури «Віні джерела». Працює історико-краснавчий лекторій «Люблю тебе, мій рідний край!», у рамках якого проходить зустріч з відеоматеріалами-квізовими завданнями та авторським презентаційним фільмом.

У виховній сфері реалізація системних практичних заходів повинна супроводжуватися постійним моніторингом. Одним із методів такого моніторингу став проєкт он-лайн опитування «Зростаємо справжніми українцями» користувачів-дітей на сайті <http://www.chi.kiev.ua>. Мета проєкту – засобами он-лайн тест-опитування спонукати юних користувачів до роздумів і усвідомлення ними патріотичного почуття відповідальності за майбутню Україну та відстежити ступінь впливу бібліотечних заходів на розвиток у дітей свідомого почуття патріотизму. Ми визначено патріотизм як активну спрямованість особистості на встановлення тісних зв'язків з культурним, економічним і політичним життям країни, налаштованість громадянина активно впливати на її розвиток.

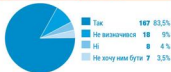
Згідно програми користувачем сайту протягом другого кварталу 2015 року в кожному місяці було запропоновано відповісти на запитання. До участі в опитуванні запрошувалися користувачі-діти вікових категорій – 10-12 років, 13-15 років, 16-18 років. Про чергове опитування сповідалося у новинах на сайті та у соціальних мережах.

Перше запитання он-лайн опитування – **«Ти вважаєш себе патріотом?»**, розміщене в рубриці «Ми – українці» з 23 березня по 24 квітня, було спрямовано на визначення рівня самоідентифікації користувачів щодо свого стану патріотичної свідомості. Протягом цього часу на нього відповіло 200 користувачів.

Згідно з результатами опитування 83,5% респондентів самоідентифікувалися як патріоти і пишуться цим. Не визначилися зі своїм почуттям патріотизму 9% респондентів; не вважають себе патріотами – 8%; не мають бажання ідентифікувати себе патріотами – 7%.

Патріотизм нерозривно пов'язаний з історичним минулим рідного краю, Батьківщини. Народи держави відповідно до Законів України «Про правовий статус та вшанування пам'яті борців за незалежність України у ХХ столітті» від 9 квітня 2015 року № 314-VII, «Про ушанування перемог над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 років 9 квітня 2015 року» № 315-VII забезпечують вшанування історії, збереження пам'яті про перемогу над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 років та виконавці заходів, спрямованих на підвищення поінформованості суспільства та привертання уваги громадськості до її історії. Тому нам було цікаво знати, чи володіють нині юні користувачі інформацією щодо встановлення історичної справедливості відносно подій Другої світової війни.

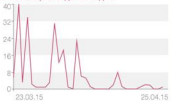
ТИ ВВАЖАЄШ СЕБЕ ПАТРІОТОМ?

Розподіл респондентів за віком

Активність респондентів по днях

Протягом травня 2015 року користувачем пропонувався питання-тест **«8 та 9 травня Україна відзначає»**:

- День пам'яті та примирення;
- 70-ту річницю Перемоги над нацизмом у Європі;
- День перемоги;
- 70-ту річницю завершення Другої світової війни?.

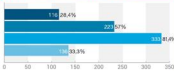
На нього відповіло 409 респондентів. Відповіді показують обізнаність дітей з історичними змінами в традиції святкування Дня Перемоги 9 травня. І в цьому не абияк заслуга бібліотеки. Щоденний ангел відповідей он-лайн опитування показав, що з перших днів голосування проходило досить мляво і тільки після відвідування бібліотечних заходів, приурочених новим історичним датам, дітям активно стали відповідати, їх кількість швидко зростає.

Особливо активними були користувачі 13-15 років. Діти 10-12 років за цей короткий час ще не усвідомили таких історичних змін в історії країни, тому бібліотекарям необхідно в доступній формі донести інформацію до цієї категорії читачів. Україна обрала європейський шлях розвитку, що передбачає прийняття європейських моральних і культурних цінностей, у т. ч. у вшануванні пам'яті жертв воєн і конфліктів для недопущення подібних трагедій у майбутньому.

З тих повідомлень, які нині звучать у ЗМІ, патріотизм стає нагальною потребою і держави, і кожної особистості, яка своєю активною любов'ю

до Вітчизни прагне досягти взаємної любові від неї з метою створення умов для вільного саморозвитку і збереження індивідуальності. То що ж ототожнює для кожного нашого користувача

8 ТА 9 ТРАВНЯ УКРАЇНА ВІДЗНАЧАЄ

- День пам'яті та примирення
- 70-та річниця Перемоги над нацизмом у Європі
- День перемоги
- 70-та річниця завершення Другої світової війни

Розподіл респондентів за віком

Активність респондентів по днях

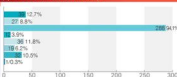
патріотизм? Про це ми дізналися з відповідей на питання «Для тебе патріотизм це:

- **гордість за Україну;**
- **готовність захищати Вітчизну;**
- **любов до рідного краю;**
- **толерантність до людей іншої національності;**
- **знати історію країни;**
- **національна гідність людини;**
- **дотримання національних традицій;**
- **допиши твій варіант відповіді».**

У цьому запитанні користувачі мали змогу вибрати відповіді з досить широкого аспекту пропонувані варіанти. Із 306 учасників он-лайн опитування 288 критерієм патріотизму для себе обрали «любов до рідного краю» (94,1%), «гордість за Україну» (12,7%), «знати історію країни» (11,8%):

Отже, виходячи з відповідей на дане он-лайн опитування, можна сказати, що патріотизм наших юних громадян, незважаючи на важкі часи, не згасає, а з новими знаннями та досвідом тільки посилюється. Діти проявляють свої почуття патріотизму в любові до рідної землі.

ДЛЯ ТЕБЕ ПАТРІОТИЗМ ЦЕ:

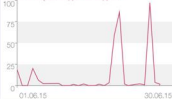

- Гордість за Україну
- Готовність захищати Вітчизну
- Любов до рідного краю
- Толерантність до людей іншої національності
- Знати історію країни
- Національна гідність людини
- Дотримання національних традицій
- Допиши твій варіант відповіді

Розподіл респондентів за віком

Активність респондентів по днях

Започаткувавши проект он-лайн опитування «Зростаємо справжніми українцями» ми врахували, що Україна є поліетнічною державою. Тому зростання юних українців має здійснюватися на базі демократичних цінностей, які повинні бути основою патріотичного виховання, а його стрижнем має бути виховання національно свідомого громадянина-патріота, гуманіста і демократа. 🇺🇦

Бібліотечне літо-2015

— жодного дня без цікавинок!

ШАМАРИНА Тетяна,

заступник генерального директора
Національної бібліотеки України для дітей

Канікули! А особливо літні канікули – найпрекрасніша, найулюбленіша пора всіх дітей.

Чимало хто з них мріє про незвичайні пригоди, захоплюючі подорожі, знайомство з новими друзями та цікавими людьми, несподівані зустрічі з невіданими та татємними. Хтось одяже, а не забавляти для одних канікул! Та ні, все це можна здійснити, не виїжджаючи з рідного міста, а просто приїждити під час літніх канікул до Національної бібліотеки України для дітей, щоб отримати позитивні емоції від барвистого літа, від зустрічей з літературними героями, новими книгами, поспілкуватися з молодими письменниками, розвинути свої інтелектуальні та творчі здібності, розкрити свої приховані таланти, відпочити з друзями у Літньому літературному дворіку, здійснити незабутню подорож рідним містом, поповнити багаж необхідних знань. Важливо, щоб і влітку діти займалися цікавими та корисними справами. Тож, кожне читачнє літо у нашій бібліотеці незвичайне, неповторне і незабутнє, адже для цього ми маємо широкі можливості – робити дозвілля дитини не тільки приємним і цікавим, а й змістовним.

Не стало винятком і читачнє літо 2015 року, яке стартувало 2 червня з міжнародного аеропорту «Бібліотека». У незвичайній рейс на бібліотечно-му авіалайнері на 12 тижнів відправилися всі, хто любить бібліотеку, книгу і читання. Адже відлік у наших цьогорічних книжково-бібліотечних канікулах йшов не тижні, кожен з яких мав свій колір, ритм, смак, аромат, своє звучання, свою тему, яка і диктувала наповнення та обов'язкові елементи кожного тижня:

- **книги тижня** — це тематичні добрики кращих книжок з фонду основного книгозбирання та з колекції обов'язкового примірника, які розміщувалися у читальних залах відділів обслуговування. Книжки, призначені для самостійного читання в задоволенні, можна було читати і переглядати у будь-якій зручній час але лише протягом тематичного Тижня;
 - **час читання** — це щоденно, протягом однієї години, з 11:00 до 12:00 бібліотекарі чи волонтери (читачі бібліотеки старшого віку, матусі, бабусі, навіть, дідуся) читали вголос дошкільникам (від 3-х до 5-ти років) та молодшим школярам найкращі книжки, що відповідали темі тижня;
 - **час творчості** — щочетверга усі відвідувачі Літературного дворику ставали письменниками та художниками, вписуючи власну сторінку у власку книгу «ХРОНІКИ БІБЛІОТЕЧНОГО ЛІТА - 2015»;
 - **екскурсії та гості** — щотижня на читачів бібліотеки очікувала приємна несподіванка – екскурсія до музею, парку, театру, різних відділів бібліотеки, а також зустрічі з письменниками, художниками-ілюстраторами, вихідцями, акторами, студентами-аніматорами;
 - **конкурси і вікторини** — за результатами літературних змагань, квестів, вікторин, конкурсів, що проводилися у Літньому дворіку щотижня, бібліотекарі робили висновки, чи вдало та з користю пройшов для читачів бібліотеки ще один канікулярний тиждень;
 - **школа юного бібліотекаря** — щосереди з 10 до 11 години всі бажаючі знайомилися з таємницями бібліотечної професії.
- Надзвичайно цікавими, різноманітними і актуальними були теми кожного тижня, адже їх визначали бібліотекарі тих відділів, які чергували у Літератур-

ному дворіку та забезпечували веселе, корисне і змістовне дозвілля дітворі на літніх канікулах.

Перший тиждень бібліотечного літа був **містецьким**, а точніше музичним. Його звуки були дуже різноманітні, адже і музика різна: класична й сучасна, джаз, рок, фолк, етно...

Організатором цього тижня був відділ мистецтва, у якому працюють творчі і талановиті бібліотекарі. Тому вони не просто розповідали дітям про музику та музичні інструменти – вони усе демонстрували: проводили майстер-класи з гри на різних інструментах, разом із читачами співали, слухали музику, змагалися у караоке, а в останній день тижня створили імпрізований оркестр народних інструментів та зіграли свою неповторну мелодію! Та й екскурсія цього тижня була до музею театрального, музичного та кіномистецтва України, що на території Києво-Печерської Лаври.

Другий тиждень літа був дуже здоровим – така вже в нього тема була: **«На здоров'я!»**. Бібліотекарі відділу обслуговування дітей середнього і старшого віку зранку читали дітям книжки про спорт і спортсменів, про історію фізичної культури, про здорове харчування і позитивні настрої, ну і «всімазназдоровенька»... А ще проводили тренування для розуму, вивчали разом «Абетку харчування». Цей тиждень мав чіткий ритм щоденної раціональної зарядки, веселих галас рухливих ігор, здорового смак корисної їжі та свіжий подих лісового повітря. А на піаніку у Сирецькому гаї наші читачі поспішали теоретичні знання з практикою.

Третій тиждень логічно продовжив тему здорового дозвілля – відділ документів іноземними мовами та центр «Віно в Америку для майбутніх лідерів» назвали його **«Екологія і я»**. Співкування тут було настільки незвичним, що лише за допомогою літвістів-бібліотекарів наші читачі змогли все прочитати та зрозуміти. Щодня Літній дворик відкривався веселим читанням книжок іноземними мовами – переважно англійською та німецькою. Читачі зробили гарні ЕКО-закладки для книжок, взяли участь в ЕКО-поліованні на металіях. Приставка ЕКО перед словом поліовання означає, що жодної шкоди природі не нанесено, і жоден металець не постраждав – усі були ніжно вихудані на волю. Тож до звуків іноземних мов на цьому тижні ще додався легяий шурхіт барвистих ніжких металевих криляць... На ЕКО-тижні у Літній дворик завітали провідні фахівці з екологічної освіти НПТ «Голосівський», які презентували книжечку та влаштували театралізовану еко-гру й акторську за книгою Олени Крижановської «Пригоди в Чарліссі».

Четвертий тиждень відділ соціокультурної діяльності назвав **«Краю мій прекрас-**

ний». Звуки й ритми цього тижня були доволі енергійні та емоційні, адже щоранку після часу читання бібліотекарі-театрالی проводили у дворіку енергійний танцювальний майстер-клас та тренінг з акторської майстерності! А при чому, запитайте ви, такі рухливі заняття до теми цього тижня? А при тому, що лише бадьора, весела, енергійна людина в змозі довго й витривало гуляти своїм рідним краєм, читати історії про рідне місто, навіть конкурс малюнків влаштували! А коли надворі задушило, повернулися з Літнього дворика до бібліотеки та взяли активну участь у дуже енергійній квест-грі «Як тебе не любити, Києве мій!». Спробуйте-но без підготовки й тренувань пограти двома поверхами величезних залів бібліотеки, розшукуючи потрібну книгу, відповідь, інформацію... А наступного дня ще й пройдіть маршрут довготривалої екскурсії Голосівським парком! Підготовлені читачі з успіхом подолали усі випробування!

П'ятий тиждень «Техніка та транспорт» був сповнений сюрпризів кожного дня. Перше, що побачили діти у Літньому дворіку, це надзвичайно цікаві книжки про техніку та машини – енциклопедії, художню літературу. І одразу біля книжкової виставки зібралося багато маленьких читачів. Особливо зацікавила маленьку панавальна розповідь бібліотекарів про винаходи техніки в житті людини. Діти стали активними учасниками діалогу, доповнювали розповіді бібліотекарів. А потім усі разом із захопленням будували «машину мрій» з Lego, і надзвичайно складно було обрати переможця. У цей же день у Літній дворик завітав один із найулюбленіших казкових героїв – Нолк. Він не тільки розповів багато цікавого, а й грав з дітьми, читав книги та танцював, а ще вперше у житті став читачем НБУ для дітей. У цьому йому з радістю допомогли діти. На другий день діти відвідали місто, в якому живуть старовинні тролейбуси та трамваї, побачили багато різноманітних трамвайчиків у мініатюрі в

експозиції музею «Пасажи́рського міського електротранспорту». Третій день був незвичайний, бо втілювалися мрії дітей. Вони брали участь у майстер-класах «Одягни ляльку» та «Робимо автомобіль з картону», у подарунок клопці отримали по машині, а дівчата – сукні для своєї ляльки. Ще один день і ще один сюрприз – у бібліотеці неперевершений казкар та справжня зірка Таша Лірник власною персоною. На зустріч з нею прийшло дуже багато дітей та батьків. Маленькі читачі були в захваті від казок, брали активну участь у інсценізаціях його розповідей і показали себе справжніми акторами. Цікаво було усім – і дорослим, і дітям. Бажаючі мали змогу пограти на старовинному музичному інструменті казкаря та подивитися мультфільми з його проекту «Моя країна – Україна».

Шостий тиждень Бібліотечного літа відбувся під назвою «**Все про книжку**». Тему тижня розкривав комплекс відділів: відділ довідково-інформаційного обслуговування, науково-бібліографічний відділ, відділ організації, зберігання та реставрації фондів, науково-методичний відділ та відділ рідкісних та цінних видань. Отож, діти дізналися про те, як книжка крокує до читача, як вона знаходить своє місце на полиці, яку роль на сторінках дитячої книжки відіграють книжкові ілюстрації, як над її створенням працюють художники-графіки. А ще дітям розповіли про цікаву і важливу бібліотечну професію – бібліограф. Діти познайомилися з рекомендаційними

посібниками «На веселковому острові Костянтина Лавра», «Барвисті плеса творчості художника Олексія Міщенка», «Парад майстрів», а під час презентації електронних ресурсів «Від папіруса до юнги», «Пригоди юнжонки», «Бібліотека – дім твоїх друзів» виконували різні ігрові завдання. Традиційно кожен день тижня починався з читання художніх та пізнавальних творів, а після інтелектуальних та творчих занять діти мали змогу викласти свою енергію в рухомих іграх, танцювальних хвилячках. Учасникам Бібліотечного літа також сподобалися ігри та розваги, які провели волонтери дитячого табору «Двіжок». Завершався тиждень захоплюючими екскурсіями до книжковознавця, відділу рідкісних та цінних видань

бібліотеки. Маленькі користувачі дізналися, де живе півмільйона книг, познайомилися з унікальними колекціями дитячих книг XIX-початку XX ст., побачили найрідкіснішу, найстарішу, найменшу, найбільшу, найважчу, найоригінальнішу та найсучаснішу книжку, гортали сторінки мудрих книг. Обмінялися враженнями про почуте і побачене під час солодких книжкових посиденьок «Бібліотека – дім твоїх друзів».

Наступний, вже **сьомий тиждень** Бібліотечного літа носив назву «**Мистецтво і діти**», під час якого наші юні читачі відвідали Національний музей мистецтва імені Богдана та Варвари Ханенків. Виявилося, що діти-читачі вперше відвідують цей музей! Усі отримали величезну естетичну насолоду від колекції картин – шедеврів світового образотворчого мистецтва, від інтер'єру музею... І від чудового екскурсовода – Катерини Дмитрієвої. Вона дуже цікаво розповідала дітям про історію створення музею та деяких картин, про різних художників. У свою чергу діти вразили екскурсовода знаннями з історії та міфології – адже багато сюжетів картин зарубіжних художників зображують саме міфологічні сюжети. Мабуть тому на додаток до екскурсії читачам запропонували взяти участь у квесті за творами виставки гравюр «Дитячий світ. Образ дитини в сарматському мистецтві XVI-XIX століть». А читачі бібліотеки квесту дуже люблять, тож із завданнями впоралися швидко.

Незабутні враження на читачів справили майстер-клас з художницею Світланою Рудковою. До стільки, до він проходили, намагалися підісти-притиснутися усі, щоб розгледіти картини художниці та порівняти їх з ілюстраціями, надрукованими у книгах. А потім ще її спробувати себе у ролі художниці. Світлана запропонувала читачам стати співавторами її картин – дофантазувати і розфарбувати розмальовки з персонажами, які художниця створила до різних книжок. Тож кожен міг вибрати для власної творчості незвичайний малюнок дівчинки чи хлопчика, слоника або іжачка. Дитячі роботи були справжніми шедеврами. Здається, художниця й сама не очікувала такого польоту дитячої фантазії. Світлана зізналася

бібліотекарям і читачам, що інколи деякі ідеї народжуються в нас саме після спілкування з дітьми. Тож будемо сподіватися, що наші читачі подарували художникам не лише гарнієї настрої, а й кілька нових образів.

А наступний, **восьмий тиждень «Безпечно дитинство»** розпочався з сюрпризів. Читачі бібліотеки влаштували справжній дрифт представнику патрульної поліції Владиславу Гаврилову, який у свій вільний день погодився прийти до бібліотеки. Розпочав Владислав зустріч з профілактичної бесіди про правила поведінки на дорозі, а потім відповів на лавину запитань від дітей і дорослих. Кожен знає, що година спілкування з непосидючими дітьми – це справжнє випробування. Сюрпризи тижня на цьому не закінчилися – учасники літньої програми відвідали справжню пожежну частину № 9 Святошинського РУ (ГУ МНС України в місті Києві). Пожежники виявилися дуже гостинними, показали, як вони «живуть», відпочивають, займаються спортом та здають щоденно нормативи, після чого їх допускають до чергувань. А головне, дозволили дітям посидіти в пожежній машині та заїзти на пожежну драбину. Пожежник також розповів дітям правила поведінки з вогнем та у випадку пожежі. Відповів на усі запитання, які були у дітей.

«Таланти і шанувальники» – тема **світлового** Бібліотечного літа, але як яка розмаїта – час читання від бібліотечного психолога гумористичних поезій, літературне фотозагляди «Вгадай, хто я?» – гра-вікторина з переліченням, читання для малюків і практичне читання для майбутніх акторів, тренінг «Скоромовки на два вояки, а для хлопчиків і дівчаток», а ще квест-інтер'ю «Як стати Зіркою», майстер-клас стильних аксесуарів для мам та виготовлення українських оберегів для дітей, екскурсія на виставку порцелянових ляльок, читання п'єс у ролях. Такі інтерактивні заходи посприяли розкриттю прихованих талантів у наших читачів, цим і скористалися керівники читальних об'єднань, запросивши дітей до літературних гуртків, драматичних та художніх студій, лялькового театру.

З великим нетерпінням чекали діти **світлового** Бібліотечного літа, який називався **«Домашні улюбленці»**, адже кожен вдома має чотириногого друга, про якого так хочеться розповісти друзям, або навіть привезти нещодавно до бібліотеки. Тиждень розпочався днем кота. Діти познайомилися з літературою про котів, які у бібліотекі сила-силенна, а далі усім бажачим зробили котячий мейк-ап та влаштували КотоФотоВернісаж!

Наступний день присвятили вірним друзям людини – собакам. Спочатку читали книжки, були в гостях у Барбоса – дивилися улюблений мультфільм,

а закінчався день веселою іграшкою ВусоПалоХвіст. Домашніх улюбленців потрібно правильно доглядати, годувати та ще й і лікувати, тому до бібліотеки в один із днів завітали лікарі з ветеринарної клініки «Оберіг». Запитань до гостей було багато, адже вивчилися, що у дітей вдома багато різних домашніх тварин – рибки, ховрашки, морські свинки, шиншили, кролики, котки, собаки, пташки. Далі був «крилатий день», присвячений птахам – діти дізналися безліч цікавих фактів про крилатих улюбленців, вивчали крилато-пташину мову різних країн, ознайомилися з ювілейною виставкою «Крилатий світ» та по черзі читали книжки. Потім птахознавці виконали енергійний пташиний танок, перетворившись на лебедів, «полетіли» до Сирецького гаю на квест-подорож -1000 дерев та одне п'єдро», яка закінчилася смачно-солоним приземленням на запашну, зелену галечку. В останній день тижня бібліотечні активісти дізналися про свійських тварин, почитали книжки, помалювали та пограли пальчиковим театром: кожен бажачий мав можливість інсценувати народну казку «Вовк та семеро козенят». А ще цього дня у Літньому дворіку гостювала дуже спокійна і терпляча морська свинка Свен.

У **нещодавньому** Бібліотечному дворіку перетворився на справжню казку. Цей тиждень так і називався – **«Казки з усього світу»**. Цього тижня діти читали казки англійською мовою про веселого та невгамовного Доктора Сьоза, добру і популярну в усьому світі книгу Шелла Сіверстайна «Щодне дерево», перекладали їх, виготовляли пальчикових ляльок – казкових героїв та вигадували для них ролі у міні-виставах. В один із днів на запрошення центру «Вію» в Америку для майбутніх лідерів найкращої бібліотеки офіцер Посольства США Шерон Район дві години читала казки англійською мовою. Перша казка про лисенку у шкарпетках стала улюбленою серед американських дітяків ще у далекому 1940 році і ввійшла у шкарпетко класичні дитячі літератури. Після прочитання діти зустрілися з лисенкою без шкарпеток та попрактикувалися з нею у спілкуванні англійською. Друга книжка японського автора «Лавка у пар-

ку» теж сподобалася нашим читачам, адже у ній утаємничений філософський зміст. Шерон деякий час працювала в Японії і радо розповіла про цікаві факти з життя у цій країні. Наступний день у дворіку відкрився німецьким читачам з кроликом Хансом, а далі іст бібліотеки, працівник Посольства США Скот читав казки англійською та багато спілкувався з дітьми. Окрім читань у Літературному дворіку відбувалися майстер-класи та квести. Волонтери міжнародного громадського руху «АллаТра» провели «урок доброти»: говорили з дітьми про добро, дружбу, духовні цінності, які об'єднують людей усього світу. Дітлахи подивилися мультфільм про веселу півку «АллаТрашуку», яка намагає нас до добро і любов, а потім розфарбовували її в кольори веселки. А гра-квест «Казки оживають» розпочалася з веселої розминки – по черзі малювали казкових героїв із зав'язаними очима. Далі на дівчат чекали завдання на швидкість, ерудитю та пам'ять. Зокрема, потрібно було скласти кросворд зі слова «казка» та назвати казки, в назвах яких зустрічаються цифри. Останнє завдання полягало у тому, щоб провести асоціації з предметами, які зустрічаються у казках (горіла – «Лукуничка», «Три горшки для погалошків», тильлан – «Двоімловочка» тощо). Всі учасники отримали багато позитивних емоцій, а команда-переможець – призви від центру «Вікно в Америку для майбутніх лідерів».

Бібліотечне літо завершилося «Патрістичний тиждень», який розпочався з екскурсії до Музею Гетьманства. В музеї радко зустріли юних нащадків козацького роду. Директор Ярова Галина Іванівна розповіла про 300-річну історію старовинного будиночка в центрі Подолу, створення музею та його постійнодіючої наукової виставки «Гетьман Іван Мазепа», «Пилип Орлик – Гетьман, автор першої демократичної конституції України», «Скоропадський та Українська держава 1918 року». У ході екскурсії були проведені паралелі із сьогоденням, адже нащадки козацької доби і нині зі зброєю в руках відстоюють незалежність української держави. Діти у свою чергу піднесли і гордо розповідали про козацькі корені власного роду. Продовження тижня було дуже багатим на різні цікаві зустрічі та події – читали про свято Спаси, смакували свячені яблука та сливи, складали малу-пазл України та розшукували на ній міста і села, в яких були, завіди родом тата-мама, бабусі та дідусі, продовжували глести маскувальну сітку для наших воїнів. А ще читачи Літературного дворіка відвідали пані Ольга, яка розповіла дітям про волонтерську діяльність, продемонструвала фотографії наших бійців та побачити волонтерів благодійної організації БФ «Блага Надія» в зоні АТО. Діти поділилися досвідом плетіння маскувальної сітки та розказали, що вони теж не одні раз відправляли листи й малюнки, які підтримують бойовий дух наших солдат. А юна бібліотечна

волонтерка Злата провела майстер-клас з плетіння патрістичних браслетів. Також було розпочато виготовлення мали України у незвичній техніці – з різноманітного насіння злакових культур.

І ось завершився останній тематичний Тиждень нашого Бібліотечного літа-2015! Усі 12 бібліотечних тижнів для дітей відбулися успішно працює, адже деякі наші читачі приходили щоденно до нас, як на роботу. За таку активну участь у різноманітних заходах Бібліотечного літа всі діти отримували бібліотечні гроші – «БІБЛИ», за які в Книжковому кіоску придбали собі улюблені книги. А нагородження кращих читачів Бібліотечного літа-2015 відбулося під час святкування Дня Знань.

Цього року у програмі літніх читань взяло участь майже 200 учасників, але 9 з них були найкращими та найактивнішими читачами. Це Марченю Лоба та її мама Катерина, які разом прочитали влітку 93 книги; Ніколаско Анастасія – 75 книг; Баложевська Анастасія – 64 книги. Найактивнішими учасниками Бібліотечного літа, які працювали волонтерами у Літньому дворіку, читали книжки малюкам, допомагали бібліотекарям, стали Занаревський Олександр, Валуйськова Марія, Орехов Юрій, Вельченко Анастасія, Леваджок Марія. Були визнані – краща мама читачок Софійки та Катерини Популій, краща бабуся дівчаток-близнючок – Настусі та Даринки Сторач, кращий дідусь Наталки та Оленки Алексєєвих. Усі переможці отримали подарунки від партнерів бібліотеки – КП «Київпастранс» та Юніорбанку.

Бібліотечне літо-2015 закінчилося, але чимало користі воно принесло його учасникам – діти активно та із задоволенням проводили свій вільний час навіть не виїжджаючи з міста; батьки були спокійні за своїх дітей, адже вони цілий день займалися потрібними їм цікавими справами у бібліотеці; бібліотекарі задоволені кількісними, а особливо якісними результатами своєї праці, будують плани на осінь читачки книжки.📖

День знань у патріотичному стилі

НЕВМЕРЖИЦЬКА Наталя,

завідувач відділом обслуговування дітей середнього і старшого віку та організаторка дитячого читання

З сивої давнини народна мудрість утверджує істину, що все починається з любові – до матері й батька, роду і народу, до рідної землі, мови і культури, до Вітчизни.

В усьому цивілізованому світі патріотизм справедливо вважається могутньою засадою гуманізму і демократії, вселюдської моралі, виконує в суспільному житті доленосні функції, які забезпечують згуртованість, єдність етнічної і політичної спільноти, її цілісність та стійкість, стабільність держави.

Не стоять осторонь від виховання справжнього патріота і працівники дитячих бібліотек. Патріотичне виховання наскрізь пронизує всю роботу дитячих

бібліотек, органічно поєднуючи національно-громадянське, моральне, родинно-сімейне, естетичне, правове, екологічне, фізичне, трудове виховання, базуючись на національній історії, знанні та відстоюванні своїх прав, виконанні конституційних і громадянських обов'язків, відповідальності за власне майбутнє, добробут та долю країни.

На виховання сучасного громадянина-патріота Української держави, підготовку підрастаючого покоління до виконання ролі активних громадян, формування громадянських навичок і цінностей, необхідних для ефективного участі у житті громади, спрямована вся робота Національної бібліотеки України для дітей.

Тому не дивно, що День знань цього року вирішили провести у патріотичному стилі. На грандіозне свято «Україна – це ТИ і Я» до

бібліотеки завітали святою вбрані у вишиванки діти з батьками, почесні гості, друзі, партнери бібліотеки. Для гостей підготували багато сюрпризів, новінок, цвірих акцій.

Концерт, присвячений відкриттю нового бібліотечного сезону, проходив на відкритому майданчику перед бібліотекою. Свято відкрила генеральний директор Національної бібліотеки України для дітей Горденко Алла Іванівна, яка привітала усіх з початком нового навчального року та побажала легкої дороги до знань, миру, сонця, благополуччя.

Дуже уважно діти слухали виступ Андрія Урда, працівника нашої бібліотеки, який щиро повернувся зі сходу нашої держави, де брав участь у бойових діях в АТО. Він подякував дітям за їхню підтримку і допомогу, за їхні малюнки, листи, вірші, за маскувальні сітки, які вони плетуть у школах і дитячих бібліотеках. Присутні вшанували хвилиною мовчання усіх полеглих під час бойових дій.

Давні друзі бібліотеки – Герой України, голова Наглядної ради бібліотеки Червоногірський Сергій Васильович та голова Державної служби України у справах ветеранів війни і учасників АТО Дерев'яно Артур Валентинович прийшли на свято не лише з привітаннями, а й з подарунками для бібліотеки – книжками про війсьську звитягу.

Одним із найважливіших моментів Дня Знень стало нагородження кращих читачів Бібліотечного літа. Цього року у програмі літніх читань взяло участь майже 200 учасників, але 9 з них були найкращими та найактивнішими: Марченко Люба та її мама Катерина, Ніколасенко Анастасія, Батюжеський Андрій, Батюжеська Анастасія. А ще бібліотекарі назвали учасників Бібліотечного літа, які працювали волонтерами у Лівому

дворіку, читали книжки малюкам, допомагали бібліотекарям: Занаровський Олександр, Валуцькова Марія, Орехов Юрій, Вальченко Анастасія, Лєваднюк Марія. Були названі краща мама читачок Софійка та Катерина Погуляй, краща бабуся дівчаток-близнючок – Настусі та Даринки Сторчак, кращий дідусь Наталки та Оленки Алексоских. Всі переможці отримали подарунки від Нікіткої Таміли Василенки, керівника напрямку Юніорбанк ПриватБанку м. Києва, а також від партнерів бібліотеки комунального підприємства «Київстраон», генеральний директор якого – Майгель Сергій Петрович особисто завітав на свято, щоб привітати активних читачів та вручив їм Сертифікат на екскурсію-подорож історичними місцями Києва у Казковому трамвайчику.

Читачі й гості змогли насолодитися виступами прекрасних українських музикантів гуртів Західенці, Stas Contrabas Trio та Юлії Шутенко, які влаштували справжній концерт на майданчику бібліотеки.

Незвичним та дуже виразним було дефіле в етнічних українських костюмах, які збереглися на одне десятиліття в бабусиних скринях. Гудильський костюм для демонстрації надав Національний музей українського народного декоративного мистецтва. Про нього глядачам докладніше розповіла провідний науковий співробітник музею Людмила Олександрівна Тихонова.

Після презентації костюмів учасники дефіле влаштували майстер-клас старобулного танцю «Картюля», у якому взяли участь і діти, і почесні гості, і директор бібліотеки. Завершилася урочиста частина сюрпризом – веселим масовим селфі на камеру з висоти пташиного польоту.

Під час свята пройшло урочисте відкриття Інтернет-кафе у бібліотеці. Генеральний директор та почесні гості перерізали стрічку, і кафе прийняло своїх перших відвідувачів.

Після всіх урочистостей читачі змогли взяти участь у безлічі цікавих розваг, переглянути виставку вишываних робіт бібліотечних майстринь «Веселого сплелися кольори на рушнику могому, наше доля», а також українських костюмів. Активно працювала майстерня бібліюстиста, в якій усім дітям та з двома косами робили етнічні українські записки.

Популярною була книжкова-виставка частування «Гай малета, всі сюди – у країну смачотів», на якій цікавими були не лише ювілеї. За невеличку плату – правильну відповідь на запитання вікторини – можна було пошукувати традиційні страви української кухні: вареники, шурпи, булерброди з салом і компот.

Поряд проходили майстер-клас оберегів для військ АТО та благодійний ярмарок «Від дітей, з любов'ю». На зароблені кошти придбавть необхідне обладнання, спорядження, засоби захисту, медикаменти чи засоби гігієни. Все це буде передано волонтерському руху самооборони Майдану.

У відділах вирували й інші події. Квест-гру «Україна різноманітна» працівникам відділу обслуговування читачів середнього і старшого віку довелося проводити двічі! Дітям потрібно було показати свої знання з історії, географії, літератури, етнографії України, її мови та навіть народних ігор. Наприкінці квесту діти втілили на папері своє бачення майбутнього України. Учасники отримали море емоцій та вражень. Крім того, в читальному залі відділу презентувала увагу інтерактивна карта України, де кожен міг прикріпити свою «стрічку єднання»

– з'єднати Київ з іншими містами нашої країни, де проживають рідні або друзі.

У відділі обслуговування дітей дошкільного і молодшого віку одночасно проходили літературний інтерактив «Патріот від А до Я» та майстер-клас міжнародна креатив-майстерня «Mehendi з українськими мотивами», де кожен бажав-ай міг зробити собі на руці гарний візерунок зною.

Де зараз можна почути українську народну пісню? Переважно – на весіллі, збрідка – колясочку, та й то радше у виконанні бабусі. Народна пісня поступово втрачає свої позиції. Але наскільки теплішою, невимушеною стає атмосфера в дні, коли люди співають! Пісня справді здатна об'єднати, зачарувати і пробудити найкращі почуття, зачепити найтонші струни людської душі. Тому 1 вересня працівники відділу мистецтв вирішили провести з читачами-учнями шостих класів пісенний флеш-моб «Наша дума, наша пісня не вмре, не загине» і разом згадати найпопулярніші нині українські пісні. Захід проходив у Літньому дворичку та зібрав більше 60 бажуючих. Читачі та бібліотекарі разом виконували народно-любтові, жартівливі, збрідкові пісні та коломийки. Деякі дітятка спробували затанцювати під коломийки. Більшість із присутніх переконалися в тому, що народна пісня є вічною. На жаль, у гонитві за модою не кожен усвідомлює її цінність у своєму житті.

Центр «Вію» в Америку для майбутніх лідерів підготував для своїх відвідувачів справжнє «Закарпатське чаювання». Діти дізналися про історію найпопулярнішого напою у світі – чаю, легенди його виникнення, традиції та культуру, про цілющі трав'яні збори Закарпаття та тасмниці його заварювання, а також про рецепти

«американського чаю» з додаванням соди. Захід зацікавиться нашим відвідувачем не лише завдяки цікавій інформації та «чайній вікторині», але й участю у дегустації різних сортів чаю та солодощів.

Всі бажаючі взяли участь в опитуванні «Хто такий ПАТРІОТ?». В анкеті було усього одне питання: «Як ти вважаєш – хто такий патріот?». Наші читачі добре розуміють, що означає це слово: «Це той, хто пишається своєю країною», «Патріот – це та людина, яка захищає Україну, і ними можуть бути навіть діти», «Це той, хто дійсно любить свою країну і не жде за нею важкої долі», «Той, хто оберігає Україну», «Той, хто береже природу України», «Це воїни, які воюють», «Це людина, яка любить свою країну і поважає її традиції», «Це волонтери, які допомагають військовим», «Це той, хто відчуває гордість за свою країну», «Це людина, яка поважає та шанує свою країну і готова все за неї віддати».

Але найкращою нагородою за організоване свято була зустріч наступного дня. «Яка чудова передача! Я кращій не бачила!», – так оцінила нашу роботу 92-річна Олександра Андріяна Кузнєцова, яка спостерігала свято з 8-го поверху будівлі. «Передача», – так вона назвала наш День знань в патріотичному стилі. Виявилось, що Олександра Андріяна та її донька Тетяна – вимушені переселенці,

вони не так давно приїхали до Києва з Луганська. «Це жива культура України! Як вищиванки, костюми народні! А музика українська справжня! А як почула «Героям слава!» – просто серце раділо. Дивилася все від початку до кінця з великим задоволенням! І так професійно. Дякую вам велике!», – такі ось емоції викликало побачення у нашої гості, і тому вона вирішила прийти до бібліотеки і висловити своє захоплення.

Будуть змінюватися часи, ми будемо вирішувати нові завдання, але актуальним завжди буде виконання громадських, людських, які знає і пам'ятає свій рід, мову, цінує мову і буде гідно творити майбутнє. 🇺🇦

Проект «ПрофіСтарт: юні обирають майбутнє» новий рівень профорієнтаційної роботи

ОРСІНА Ірина,

головний бібліотекар відділу Інтернет-послуг
Херсонської обласної бібліотеки для дітей ім. Дніпрової Чайки,
координатор проекту

Три роки поспіль 200 учнів із 18 районів Херсонської області та міст Херсона і Нової Каховки були учасниками інноваційного профорієнтаційного проекту «ПрофіСтарт: юні обирають майбутнє» і впевнено крокували до свого професійного майбутнього.

А допомагали їм у цьому Херсонський обласний центр зайнятості, Херсонська обласна бібліотека для дітей імені Дніпрової Чайки та управління освіти і науки Херсонської обласної державної адміністрації. Партнери проекту об'єднали свої зусилля заради того, щоб сприяти запобіганню молодіжного безробіття; допомогти дітям самовизначитися у професійному майбутньому; збагатити уявлення учнів про світ професій та їхні особливості.

Напруженими, цікавими і пізнавальними були для дітей ці три роки, адже вони стали учасниками маси профорієнтаційних екскурсій, навчально-тренінгових занять, піар-акцій, флеш-мовів та ін. Кожен рік «профістарти» працювали за окремою програмою, яка розширювала їхнє уявлення про світ професій і допомагала наблизитися впритул до обраної.

Під час I етапу (2012-2013 рр.) восьмикласники визначили «Топ 5 професій рідного краю». Дослідивши ринок праці кожного району, «профістарти» виокремили п'ять найактуальніших і найзатребуваніших професій свого регіону.

Тема II етапу проекту (2013-2014 рр.) звучала так: «Професія, яку я обираю». Школярі визначили ту

професію, яка їм найбільше імпонуєвала, і упорядкували за нею «ПрофіФайл» – комплексні матеріали, що допомогли «зазирнути» вглиб професії. Під час завершального III етапу проекту (2014-2015 рр.) «профістарти» працювали над створенням власних веб-сторінок (блогів) «Карта професій нашого краю», які стали частиною зведеного веб-ресурсу «Карта професій Херсонщини». ¹ При цьому команди мали змогу використати непрацювані у попередні роки матеріали, доповнивши їх чимось новим та додавши окремо додаткові складові. Серед них варто назвати оригінальні мотивуючі звернення до читачів блогів, соціально-економічні паспорти районів, ресурси про топ-п'ятірку професій кожного з 20-ти міст та районів, фотогалерея проекту, списки навчальних закладів району, області, України з активними посиланнями на сайти вищих та професійно-технічних навчальних закладів та інші матеріали.

У ході проекту його учасники, окрім виконання безпосередніх завдань із дослідження ринку професій та вищевказаних обраних із них, мали обширну навчально-тренінгову програму, спрямовану на освоєння знань та умінь, необхідних для успішного виконання цих завдань.

На кожному етапі «профістарти» оволодівали новими навичками або ж поглиблювали вмієння, набуті у попередньому році. Програма включала, наприклад, такі заняття:

I ЕТАП – «Топ 5 професій нашого краю»

1. Мистецтво фотографування;
2. Створення презентації у Microsoft PowerPoint;
3. Правила підготовки та оформлення інтер'ю;
4. «Камера. Мотор. Зйомка» (основи відеофільми та відеомонтажу);
5. Використання соціальних мереж.

II ЕТАП ПРОЕКТУ – «Професія, яку я обираю»

1. Правила написання художніх нарисів та публіцистичних звітів;
2. Рекламистика та промоційна діяльність;
3. Відвідування, рекламний відеоролик;
4. Структура та вимоги до професіограм;
5. Соціальні мережі та медіа у промоції професій.

III етап – «Карта професій Херсонщини»

1. Вивчення можливостей блогерів та адміністраторів сайтів;
2. Особливості написання веб-контенту;
3. Специфіка ораторського мистецтва, його практичне застосування;
4. Розвиток комунікативних умінь і навичок, необхідних для проведення PR-акцій. Засоби, методи та форми впливу на людей;
5. Самопізнання – шлях до саморозвитку та самоствердження.

Кожен етап проекту завершувався підсумковою презентацією командами напрацювань, здійснених у проекті протягом навчального року, а конкурсний компонент, що впроваджувалася організаторами проекту на кожному етапі, дозволяв посилити мотивацію школярів та додати драйву фінальним заходам.

Так, фінал першого року «ПрофіСтарту» пройшов у форматі командних змагань на кращу презентацію ТОП 5 професій свого району.

Завдання другого етапу, індивідуального, учасники проекту виконували, розподілячись на пари, кожна з яких досліджувала одну з обраних професій та упорядковувала «ПрофіБайтл» – комплекс матеріалів, що став основою для конкурсного звіту професії у фіналі. «ПрофіБайтл» кожної пари включав у себе відеоісторію, рекламний ролик, професіограму, рекламний буклет, художній нарис або аналітичний звіт про обрану професію, список літератури та інтернет-ресурсів про професію.

Фінальна презентація напрацювань отримала назву «Промобіум професій» – промоції обраної професії у формах та форматах, цікавих для сучасної молоді, ровесників учасників проекту.

III етап проекту «Карта професій нашого краю» проходив у особливому **форматі 10+** і передбачав залучення до роботи команд на місцях інших додаткових учасників, які надавали технічну допомогу у розробці веб-дизайну командних блолів та просуванні рекламно-інформаційної продукції «ПрофіСтарту» на сайтах шкіл, бібліотек, на шпальтах районних газет і шкільних стінках, допомагали з оформленням експозиції в інформаційних куточках проекту в районних дитячих бібліотеках, у створенні рекламних листівок та інших інформаційних ресурсів під час обласної акції «Промоція професій». Серед особливих завдань акції були, наприклад, такі: створити 10 постів у блолі «ПрофіСтарту»; 10 повідомлень у соціальних мережах (ВКонтакте, Facebook, Twitter, у власних блогах тощо); провести 10 промоційних заходів у навчальних закладах району; залучити нових активних учасників у групу «ПрофіСтарту» ВКонтакте.

До речі, у цій спеціально створеній групі (<https://vk.com/club61501806>) ділилися досвідом проведення пар-акцій, вкладали актуальні фото та багато ін., і на час завершення проекту група налічувала понад 300 учасників. Не лише школярі-учасники, а й куратори та координатори проекту публікували новини проекту у блолі «ПрофіСтарту» (<http://profistart.blogspot.com/>), інформуючи усіх зацікавлених про хід реалізації проекту в цілому та у кожному районі зокрема. Загалом протягом 3 років проекту у блолі з'явилося 359 публікацій.

«Промоція професій» розпочалася 2 лютого і тривала до 12 квітня 2015 року включно. Під час цієї естафети щотижня змагалися дві команди, висвітлюючи найактуальнішу інформацію про виконення в рамках акції роботи в Інтернеті. Та найголовнішим здобутком підсумкового етапу і усього проєкту стало створення спільного інтерактивного веб-ресурсу «Карта професій Херсонщини»: <http://www.library.kherson.ua/w/karta.html>. Ресурс об'єднує напрацьовані спільними зусиллями усіх учасників проєкту матеріали. Відтепер цей оригінальний ресурс опубліковано в Інтернеті, і ним можуть вільно користуватись усі зацікавлені – школярі і дорослі, організатори профорієнтаційної роботи. Піктограми професій на карті є гіперактивними, тож, «клікаючи» на них, кожен відвідувач може переглянути саме ту інформацію, яка є цікавою і корисною для нього. Карта професій розташована за адресою.

Під час фінального заходу за підсумками II етапу та всього двогострового партнерського проєкту виступили з презентацією своїх добробів і були

нагороджені кубками, дипломами та цінними подарунками чотири команди-переможниці: «Профі-Комішанська загальноосвітньої школи № 26 Херсонської міської ради (перше місце і головний приз конкурсної програми проєкту – поїздка до Львова); «Тавричата» Навчально-виховного комплексу «Чаплицька школа-гімназія» (друге місце); команда «Арт-Великоолександрівської ЗОШ № 2 I-II ступенів та команда «Нове покоління» Навчально-виховного комплексу № 4 м. Нова Каховка, що розділили третє місце.¹

Проєкт завершився. Але він дав дітям-учасникам важливі знання, які вони використають під час вибору майбутньої професії. Ми ж бажаємо випускникам проєкту «ПрофіСтарт»: юні обирають майбутнє – знайти собі справу до душі на своїй рідній землі. 📖

1 <http://www.library.kherson.ua/w/karta.html> – «Карта професій Херсонщини».

2 http://profistart.blogspot.com/2015/05/blog-post_64.html – про підсумковий захід у блозі «ПрофіСтарт»; <https://youtu.be/ZY0z3tWfNf0> – відкриття проєкту.

Як граючись зробити дитину читачем

КИСЛОВА Олена,

завідувач сектору бібліотечної реклами
Національної бібліотеки України для дітей

Періодично у засобах масової інформації піднімається тема читання та наводяться результати різноманітних соціологічних досліджень, опитувань, які констатують – українці читають мало.

Голоси дитячих бібліотекарів у цьому тривожному хорі звучать оптимістично – партиоо: за останні 15-20 років діти не стали читати менше, кількість любителів книги не зменшилася. Вона така ж – не дуже велика, але стабільна. За різними дослідженнями приблизно 35-40 % дітей 7-10 років та 17-22 % підлітків 11-15 років читають книги в задоволенні (мова не йде про ділове прагматичне читання – на допомогу навчанню). До того ж, виросло покоління свідомих батьків, які добре розуміють користь читання та його вплив на розумовий розвиток дитини, на успіхи в шкільній науці, тому й приводять своїх малюків до бібліотеки ще немовлятами.

Цей оптимізм підкріплюється й тим, що саме дитячі бібліотеки часто і стають джерелом, яке підживлює, а інколи – пробуджує в дітях інтерес до читання, якщо в родині або в школі не встигли цього зробити.

У цій статті ми розглянемо лише один з інструментів, який спробиємою дитині ефективно і непомітно, невимушено і граючись з відвідувача бібліотеки зробити ЧИТАЧА. Мова піде про дозвілєві бібліотечні програми.

Ми не ставили собі за мету опис цієї форми організації змістовного дозвілля дітей під час канікул.

Докладна інформація про програми Національної бібліотеки України для дітей – умови, освітлення перебігу, репортажі тощо – є у вільному доступі на сайті й на сторінках у соціальних мережах. Та й більшість дитячих бібліотек України теж влаштовують різноманітні програми під час шкільних канікул.

Ця стаття – нагадування бібліотекарям та іншим організаторам дитячого читання – батькам, вчителям, вихователям – про те, що відвідування бібліотеки під час канікул може інколи принести вашій дитині більше користі, аніж відвідування в учбовий час з прагматичною метою. Тому що саме на канікулах бібліотеки застосовують один з найефективніших інструментів для формування ЧИТАЧА – цього «штучного» продукту бібліотечної діяльності. Жоден з величезного асортименту масових заходів не дає такої ефективності. Чому так?

Формулою успіху канікулярних програм може стати вислів французького педагога, письменника і популяризатора читання Данієля Пенєака: «Гла-

гол читати не терпить сослагательного наклонення!». Ця фраза знімає усім факівням, що опікуються дитячим читанням.

Та й взагалі батькам, педагогам, бібліотекарям добре відомо: хочеш до чогось заохотити дитину – зацікав, зайтригий її. Примує тут не спрацює. Усі знають, але не завжди дотримуються цих принципів, примушують дітей читати і-коли і вдома, і в школі. Для бібліотек, що не мають таких важливих впливу на дітей, якій мають вищозгадані соціальні інституції,

« не існує ніякого правила окрім цього: основною примусу, свобода вибору, гра, зможливість та винагорода – хоч і символічна, але не обмежена та незрозуміла дітям – «Будеш читати, будеш все на світі знати. Нагорода має бути використаною, заздалегіть обумовленою і чітко визначеною.

Наприклад, прогулянка в Казковому трамвайчику, квиток на «Супірки», на концерт зірки чи іншу цікаву подію, або ж – бібліотечні зарплатення...

Якщо дозволяють програми базуються на цих принципах – можна розраховувати на успіх. Що маєється на увазі під успіхом? Чим він вимірюється? Звичайно – учасниками. Читач голосує ногами – долучається до участі, приходить майже щодня, приводить за собою друзів? Прекрасно! Але це лише половина успіху.

Скільки з тих сотень учасників програми прийшли до бібліотеки по завершуванні канікул, які сходили на свято своїми веселими пригодами, іграми, іншими активностями? Скільки повернулися в будні, звернулися до абонементів, **щоб взяти книгу?** Ось це і буде остаточний успіх, точніше – перемога! Саме тут можемо свідчити, що досягли головної мети, яка, навіть якщо не декларується, все ж таки є основоположним завданням будь-якої дитячої бібліотеки та будь-якої її програми,

заходу – зробити дитячу читачем! **Зробити таке щеплення, щоб вірус любові до книги й читання залишився з нею на все життя.**

Як практики часом засвідчуємо, що досягти остаточного результату непросто. Смак перемоги ще не привів бібліотекарям. І вдячні відгуки батьків, діти яких після канікул надрешті відкрили для себе насолоду від процесу читання і не можуть вже увести своє життя без книги, не висипаються як з рогу достатку. Але після кожних канікул бібліотекарі радо зустрічають у бібліотеці знайомих обличчя нових «читачів», які до цього були лише учасниками різноманітних канікулярних розваг. Ще зо три-п'ять захоплених відгуків батьків «новонароджених» фанатів читання з'являються на сторінках бібліотеки у соціальних мережах,

надсилаються на офіційну пошту бібліотеки: **«Велике СПАСИБИ!!! Моя донька полюбила читати після вашого Бібліотечного літа. А після зимових пригод і син вперше прочитав САМ книгу за два дні! Вона не є велика, але для нас це ціла перемога, так як він першокласник і читати навчився нащодавно!».**

До яких же методів (й навіть хитрощів) вдаються дитячі бібліотекарі на цьому шляху? Розглянемо інструментарій на прикладі програм дитячого дозвілля Національної бібліотеки України для дітей.

Сталими є три програми, які за останні роки набули незвичайної популярності серед читачів і їхніх батьків, та вже гарантовано на канікулах збирають велику аудиторію учасників. Це **«Зимові пригоди у дитячій бібліотеці»** на початку року, весняний **«Тиждень шаленого читання»** та **«Бібліотечне літо»**.

1. ДОКУМЕНТ (грається так gratis).

Щоразу для кожної з програм вигадуюмо інший реєстраційний документ: ПАСПОРТ, МАРШРУТНИЙ ЛИСТ, ПЕРСОНАЛЬНА КАРТКА ЧИТАЧА, ПЛАСТИКОВА КАРТКА або інший. Наприклад, на додаток до персональної картки учасником «Тисяя Шаленого Читача» щоразу видавали новий ПЛАН ДІЙ. Щоб дітям було цікаво, документи мають бути яскравими, кольоровими, зручного

і зручного формату. Дякує за документи є інтерактивними – дітям може туди вписувати свої враження, відгуки про книги.

Таке персональне посвідчення учасника дає дітям відчуття важливості своєї ролі у процесі, додає йому дорожчості, надає додаткової ваги завданням, а також візуально демонструє наблизення до мети, до перемоги завдяки системі позначок.

2. МОТИВАЦІЯ та ВИМІРЮВАНІСТЬ.

Система оцінювання кожного разу різна. Найважливіше, щоб оцінювання було оперативним, бажано – щоденним.

Тому більшість ДОКУМЕНТІВ одразу відображають активність учасника програми: минулорічного літа діти могли щодня «замінятися» у бібліотеці – у секторі реєстрації вклеювали наліпку-зірочку за кожне відвідування. Навесні бібліотекар за умови виконання усіх завдань ПЛАНУ ДІЙ ставив щодня печатку бібліотеки у персональну картку і ще одну – як бонус – за самостійне читання книги з Великого списку.

Бібліотечну валюту – «зарплату» читачі отримують лише випі-

ку, щоб кожен з учасників встиг за три місяці (між поїздками до бабусі і на море) заробити собі тришки БІБ/лів (бібліотечної валюти) і придбати нову книжку з КНИЖКОВОГО КОШКУ, асортимент якого формується щороку новими сучасними книжками за рахунок меценатів. Можна дискутувати з приводу «навіщо платити дітям за читання» – це не педагогічно та таке інше. Ми ж вважаємо, що в наш прагматичний вік відчуття того, що читання є прибутковим та успішним заняттям для сучасних дітей може стати потужним мотиваційним інструментом, тим паче, що бібліотечну зарплатню можна ви-

тратити лише на книжки. А цей момент привношення і вибору книги, яку дитина хоче (якоби – мріє) придбати, консультування з бібліотекарем-продавцем тек спрацьовує на формування інтересу саме до книжки – хоча б (на цьому етапі) як до об'єкту власності. Але ж інтелектуальної

3. ТАСМНИЦІ І ЗАГАДКИ.

Навіть якщо ваші бібліотекарі – прекрасні аніматори, казкарі, вродити, все одно неопівніть кожну програму пошуками, розвідками, загадками, заданнями, які діти мають розгадувати самостійно, подивити або в команді – друзів, членів сім'ї, спільно сформованій команді читачів.

Педагоги і психологи знають, що знання, інформація, здобуті самотужки – з докладанням зусиль та на певному емоційному фоні – запам'ятовуються надорого. Тому тасмівці з обов'язковим елементом кожної з програм – не просто послухати бібліотекаря, а відчуття смаку перемоги від їх здобуття!

А ще, проаналізувати знайдену інформацію, створити свій новий продукт та поділитися ним з іншими... Наприклад, переказати бібліотекарю цікаву історію, розгадану в ході квесту, чи проїти тренінг з написання листа (паперового) та закріпити отримані навички на практиці: написати листа другу, мамі, дідусеві або улюбленому бібліотекарю... Схожі завдання були у «Зимових пригодах», які цілком складалися з щоденних індивідуальних між-квестів за маршрутними листами, при цьому щодня з новою програмою!

4. СВОБОДА ВИБОРУ.

Кожна з програм має будуватися таким чином, щоб учасники змогли вибирати собі заняття і завдання до смаку, власних уподобань і умів та з урахуванням вікових особливостей. І найважливіше: в кожній з програм обов'язково необхідно враховувати інтереси НЕ-читачів. Разом із тим в кожній програмі неодмінно є «хитрі» моменти, коли дитина опосередковано чи безпосередньо «зустрічається» з книгою – ніби випадково і невимушено. У кожному квесті є завдання, які можна розгадати тільки за допомогою книги. Для цього й книжку потрібно добирати таку, щоб враження залишила незабутню! Наприклад, в «Зимових пригодах» деякі завдання були приховані-заміфровані у веселих пригодах новорічних книжках Всеволода Нестайка, Наталі Гузєєвої, Сергія Нікітського.

У «Бібліотечному літі» найбільші бонуси діти отримують за читання. Але волонтери – ті, хто читає дошкільцям книжки у Літньому дворіку – теж отримують зарплатню. Тому обирай: – Не хочеш брати книжку на об'ємченті – не треба! Але ж читати вмієш?! Допоможи бібліотекарю – почитай казочки, віршіки малечі, яка ще грамоти не знає.

Для такого читання бібліотекар добирає тоненькі книжечки з яскравими картинками. На такі невеличкі книжки «ненатайку», яким дуже імпронус доросла роль такого собі вихователя, вчителя, погоджуються: – А! Це – просто!

Тож з цього логічно виокремлюється найголовніше:

5. НЕ ПРИМУШУВАТИ ЧИТАТИ.

Ні в якому разі! Заохочувати – так! Але жодних вимушених умов і жорстких рамок – якщо ти не будеш читати, ти не зможеш стати переможцем, лідером».

В суто читацькому «Тижні Шаленого Читання» під час Всеукраїнського тижня дитячого читання коли, здається, читати повинні усі, в умовях було взагалі заявлено «Ти можеш не читати – ми читасмо тобі!». І це справувало – до участі в програмі долучилися діти, для яких читання доволі складна робота. Вони з великим задоволенням слухали читання вголос.

Один показовий факт, що свідчить про ефективність цього підходу: деякі «слухачі» книжок привели з собою друзів, але лише після того, коли точно переконалися, що

ніхто їх не буде примушувати читати. А все що треба робити самостійно – «лєкчотєй!». Хоча завдання були доволі непростими: знайти інформацію про автора, художника, оформити досьє на автора, розмалювати його, командою придумати

листа авторів та відправити його електронною поштою, вигадати сценку за книжкою та показати її у фіналі Тижня. Було нескладно, а навіяли цікаво, тому що все це робилося разом із друзями по команді під керівництвом Лідера-бібліо-

5. НЕ ПРИМУШУВАТИ ЧИТАТИ (продовження)

торкаря, який якраз і читав книгу дітям щодня. А основні результати роботи сам АВТОР! До речі, знов про свободу вибору: навіть тут можна було обрати книгу на свій смак зі списку і пред'явити до будь-якої команди, а їх було п'ять – за кількістю запропонованих книжок. Тож ти можеш не читати, але... так, між іншим, саме читання книжок приносило найбільші бонуси. «Хитра» (її безпрограшної мотивації була й у весняній програмі: додаткові бонуси отримували діти, які після прайм-тайму – Часу читання (бібліотекарем вголос) – самостійно читали іншу книгу зі списку у читальній залі.

За ефективністю, яка вимірюється новими ЧИТАЧАМИ, «Тиждень Шаленого Читача» став лідером серед програм. Майже всі учасники читачьких

команд залишилися у бібліотеці по завершенні програми і весняних канікулярних розваг! Дехто після нового для себе театрального досвіду – підго-

товка інсценівки-імпровазації за книжку і виступ з нею на сцені і фіналі програми – ще й стали акторами театральних гуртків бібліотеки.

6. ФІНАЛ – оцінний знак, досягнення мети, визнання досягнень, заслужена винагорода.

Необхідність цього елемента є абсолютно зрозумілою усім. Краще фівальне свято зробити сімейням, щоб різні змогли розділити смак перемоги разом із дитиною. А можна зробити навпаки – зовсім закритим, на яке стороннім вхід суворо заборонено! Не тільки на свято – вхід заборонено взагалі до бібліотеки! Лише кращі з кращих читачів і кілька бібліотекарів зазначені у темній бібліотеці, щоб розгадати таємницю... Так, йдеться про найулюбленіший бібліотечний захід – Сутінки, або ж Ніч у бібліотеці. Дехто з дітей готовий читати день і ніч, аби лише потрапити в цю гостроощетяну і абсолютно таємну пригодницьку гру.

Тому наші читачі з нетерпінням чекають шкільних канікул і ще з однієї причини – для них це означає початок цікавих пригод у бібліотеці. Анонс завжди виставляється за три-чотири тижні до початку, і коли можна й документи учасників отримати заздалегідь – наприклад, навесні, коли канікули короткі. До Бібліотечного літа цьогоріч приєдналося 170 учасників! Приблизно чверть з них – 35-40 дітей – «заробили» бібліотечну валюту саме ЧИТАННЯМ книжок! І серед них багато «нових» прихильників читання, які несподівано для себе

зробили відкриття – читання може дарувати насолоду. Прекрасний результат! 📖

*Що ще раз доводить:
запропонуйте гитани гри
і... вона обов'язково стане
читачем*

Співпраця дитячої бібліотеки та книжкових видавництв як інноваційна форма роботи з популяризації дитячої літератури

ЗИМІНА Наталія,

зав. сектором абонементу відділу обслуговування дітей дошкільного та молодшого віку Національної бібліотеки України для дітей

ШКОЛА Надія,

зав. сектором читального залу відділу обслуговування дітей дошкільного та молодшого віку Національної бібліотеки України для дітей

Читання було і залишається найважливішою сферою духовного життя.

Ніщо не може замінити книгу – ні комп'ютер, ні кіно, ні телебачення. Гарна книга – це і вихователь, і вчитель, і товариш. Видатний український педагог В. Сухомлинський говорив: «У молодшому шкільному віці дитині повинні оточувати книги, до того ж хороші книги, які часто вирішують і долю самої дитини».

Функція дитячих бібліотек полягає в активному сприянні вихованню у маленькому читача кращих людських якостей, художніх смаків і уподобань шляхом підбору цікавої, зрозумілої йому книги, тобто такої, яка відповідає рівневі розвитку дитини, правдивої в зображенні явищ життя, естетично оформленої, з високохудожніми ілюстраціями.

Дитяча бібліотека сьогодні є територією діалогу з маленьким її користувачем, робота з яким потребує від бібліотекаря постійної творчості, плуцкості, оперативного реагування на останні події та зміни тематичного кола інформаційних запитів для формування інформаційної культури дитини. Тому саме постійний пошук інновацій та впровадження їх в роботу бібліотеки допомагають бібліотекарям активізувати читання дітей, більш повно за-

доявляти їм інформаційні потреби, усвідомити своє місце та роль в оточуючому світі.

Однією з таких інноваційних форм роботи відділу обслуговування дітей дошкільного та молодшого віку НБУ для дітей стали місячники видавництва. На сьогоднішній день дитячих видавництв багато, вони видають велику кількість цікавої науково-пізнавальної, художньої літератури, творів фольклору, перекладають і випускають кращі твори зарубіжних авторів. Для проведення місячників обиралися добре значі видавництва, видань яких достатньо в бібліотеці.

Протягом місяця дітям заохочували до читання книжок певного видавництва, застосовуючи різні форми масової роботи. Було організовано книжкової виставки, проводилися огляди літератури, квест-подорожі, літературні ігристки, бесіди про окремі книжки та серії книжок, літературні каламбури, години поезії, креативні майстер-класи тощо. Проходили цікаві зустрічі з письменниками, художниками-ілюстраторами, видавцями.

Найбільш вдало та ефективно пройшов місячник видавництва «Грає-Т». Готуючись до зустрічей з представниками видавництва, діти активно розбирали новенькі книжки зі спеціально підготовлених виставок. Гостями бібліотеки були сміливий письменничий дует Наталія та Валерія Ланкітур, Іван Андрюсяк, Галина Ткачук, Сергій Панюк,

художниці Юлія Шалімова та Надія Каламєць, представниці видавництва Анастасія Музиченко та Ольга Курпрієн.

Цікаво пройшла зустріч з письменницькою родиною – Наталією та Валерієм Лавікурами, які розкрили секрети сімейного написання. Можливо більшості з присутніх на зустрічі вперше довелося зустрітись з таким феноменом, коли жінки пишуть вдвох, і не просто двоє друзів, а сім'я – чоловік та дружина! А ще діти були дуже задоволені тим, що твори Наталії та Валерія – це пригоди. Саме так охарактеризували автори свої книжки, оскільки переконані в тому, що сучасному читачеві потрібна інтригуюча дія, і усі свої книжки вони намагаються писати саме так.

Неординарно і творчо була зустріч з відомим дитячим письменником Іваном Андрусюком. Спілкуючись з маленькими читачами, письменник розповів про свої книжки – повість-казку для дорослих і молодших школярів «Стефа і її Чакалки» та «Кабан дикий – хвіст великий...». Автор готується написати продовження цих двох книжок і поділявся у дітей, що б вони хотіли бачити в наступних його книжках. Поради були досить несподівані – це і герої казок: водяники, відьми, чорти, лепочі змії і герої мультфільмів: папуа Рю, Джек-Холод, Лоракс, Геркулес, Ральф і навіть Джеймс Бонд. Дітей зацікавив фольклорний образ Чакалки і автор розповів їм, що це казкова істота, якою на Слобожанщині й Полтавщині в давнину батьки лякали своїх непослухних дітей – мовляв, та прийде вночі, забере таку дитину в мішок і понесе в темний ліс. Саме так і стало з героями повісті, які потрапили у казкову «школу чакалок і бабав», да їм дозволено робити все, що заманеться. Письменник наго-

лошує на тому, що добро й любов перемагають нещадно, й завжди їм дитина може навіть «перевиховати» казкове страшило.

Під час місячника видавництва «Грані-Т» відбулася зустріч із авторами книжки «Віюю до собаки», яку написала молода письменниця Галіна Ткачук і отримала за неї першу премію конкурсу «Золотий лелека», а художниця Юлія Шалімова проілюструвала цю незвичайну історію.

Увесь авторський колектив видавництва завітав до бібліотеки, щоб розказати читачам, як книжка створювалася, показати ілюстрації та ескізи малюнків до неї, відповісти на запитання дітей, початили уривки з повісті. В бесіді з дітьми Галіна Ткачук з'ясувала, що наші читачі теж на дозвіллі пишуть книжки – і казки, і вірші, і навіть комікси, і дала декілька порад письменникам-початківцям. А Юлія Шалімова, який під час роботи над книжкою довелося багато спостерігати за собаками, поділилася своїми секретами з юними художниками.

На одній із зустрічей з малечю спілкувався енергійний та дотепний Сергій Паєток, який не лише читав свої веселі вірші, а й навчав дітей складати власні. Спілкуючись зусиллями письменника і дітей було написано юркомфільмові вірша про користь книжки та бібліотеки.

Місячник видавництва «Грані-Т» завершився майстер-класом, під час якого панувала дуже творча атмосфера, можна навіть сказати – атмосфера співтворчості, яку створили художниця Надія Каламєць – ілюстратор казки Валентина Вздудьської «Вертепчик» та представник видавництва Ольга Курпрієн. Спочатку пані Надія навчала дітей, як зробити ліса та ведмеда з паперу, а потім усі разом малювали та розфарбовували величезно-

го Чарівника-Вертольвіста на інтерактивній дошці. Було дуже цікаво! Особливо це сподобалося най-літшим гостям, оскільки вона на такому пристрої мовчала вперше. А наші читачі вже вміють користуватися подібними технічними новинками, тому розмалювали Лиса доволі впевнено, та ще й давали поради своїй художниці.

Завдяки проведеній роботі маленькі читачі прочитали 508 книжок і відкрили для себе цілий світ літератури видавництва «Грає+Т». Найбільшою популярністю у дітей користувалися серії книжок «Сучасна українська проза», «Казки народів світу», «Життя видатних дітей».

Під час місячника видавництва «Видавництво навчальна ювіла «Богдан» гостями наших читачів були письменники Лариса Ніцой, Світлана Пруднік, Леся Мосичук, Ніна Воскресенська. Цікаві, захоплюючі розповіді гостей про їхню та свою творчість спонукали дітей до читання їх книжок.

З письменництвом, педагогом, громадською діячкою Ларисою Ніцой діти пройшли всіма шляхами

творення книжки – від написання автором до самого читача. Кожен з присутніх отримав пов'язану з цим процесом професію – видавець, редактор, дизайнер-макетувальник, художник-ілюстратор, коректор, директор друкарні, інженер-ретрограф, оператор брошувальної машини, контролер, пакувальник, вантажник, директор складу, директор магазину, продавець, покупець та ін. Цяк професій виявилось так багато, що всі діти були задіяні у грі та пообідали, скільки праці вкладається в створення книжки, і відноситись до неї треба бережливо. А ще письменниця розповіла про свої книжки – чарівні, добрі, повчальні та розважаючі. Її казки – не вигадані історії, а реальні події, які відбуваються з дітьми.

Надзвичайно цікавою була зустріч з авторкою творів для дітей, неперевершеною письменницею Лесею Мосичук. Під час діалогу з читачами пані Леся зуміла створити такі умови, що діти залюбки відповідали на її запитання, слухали в її виконанні скоромовки, безконецьки, загадки, вірші. А ще гостя розповіла дітям про свою родину: про бать-

кові байки, про мамині уроки української мови у школі, на які вона ходила як до театру, про німецьку бабусю, про доньку Мирославу, яка нещодавно видала свою першу книжку «Пригоди Туп-Тупів». Своєю творчістю Леся Мосичук спонукала дітей до читання, любові та поваги рідної мови, рідного слова. Протягом місячника «Видавництва навчальна ювіла «Богдан» діти прочитали 501 книжку цього видавництва.

Ще один місячник відбувся в стінах бібліотеки – свої книжки представило видавництво «Зелений ляс». Менеджер проєкту видавництва Олександр Шаліна розповіла дітям про те, як народжується книжка, про людей, які її створюють, і представила видані проєкти для дітей, у рамках яких друкуються цікаві художні та пізнавальні дитячі книжки: «Для тих, хто не любить читати», «Енциклопедія. Казка. Гра», «Нитки круті!», «12 балів». На зустріч з дітьми прийшла письменниця Косія Ковальська, автор повісті «Тятяка і Патяка» і розповіла історію своїх героїв – загадкових дієточок, що оселилися на шоколадному дереві. Читачі залюбки познайомилися з іншими її творами «Канюки прибульців із Салагати» та «Хто врятує Терлі-Беатрису-Берту».

Цікаво пройшла зустріч читачів з одним із авторів книжок серії «12 балів» – письменницею Вітою Левиченко, за її авторством вийшло друком дві

дитячі книжки серії: «Тарас Шевченко і я», «Степан Бандера і я». З'ясувалося, що і книжки цікаві, веселі, захоплюючі, адже сам читач стає учасником та співтворцем історії! Віта Левчицька та Олександр Шаліна влаштували для дітей цікаву літературну вікторину, переможці отримали у подарунок книжку з автографом автора. Але, на жаль, книг цього видавництва в бібліотеці не так багато, тому і дітьми було прочитано тільки 244 книги за місяць.

Під час місячника «Видавництва Старого Лева» відбулися зустрічі з Лесею Ворониною, Зіркою Менашок, Тарасом Прохасько, художниками Катериною та Володимиром Штанюк. Кожен з них мав свою перлинку і відкривала дітям такий необмежений і незвіданий книжковий світ.

Так Зірка Менашок презентувала свої нові книжки «Ангел Золоте волосся та «Як я руйнувала імперію» про життя і пригоди сучасних дітей та поєддала історію написання книжки «Київські казки». Книжки цієї письменниці світлі як і її душа, добрі, повчальні, сповнені фантазії і реальності, вони вчать бачити добро навіть у шордевічк клопотках і шуро вірити в те, що життя насправді прекрасне.

Відома дитяча письменниця Леся Воронина поєднала дітям про захоплюючі пригоди героїв своєї казки «Слон на ім'я Гудзик». Родзинкою заходу був спільний майстер-клас письменниці, художників-ілюстраторів Катерини та Володимира Штанюк та читачів бібліотеки, які виготовляли маленькі слончик з горішки та пластиліну. Різноманітні, кольорові слончики ще довго прикрашали бібліотеку, а книжка користувалася надзвичайним попитом. За місяць дітьми було прочитано 567 книжок «Видавництва Старого Лева».

Багато уваги приділено Національному видавництву «Веселка» – найстарішому і найповнішому дитячому видавництву в Україні, яке існує вже більше 80-ти років. На книжках «Веселки» вирросло не одне покоління юних громадян. Під час місячника діти познайомилися з серіями книжок «Шкілля бібліотека», «Казки народів світу», «Ляурати Міжнародної премії імені Г.-Х. Андерсона», «Зарубіжна фантастика», «Нашого цвіту – по всьому світу» тощо. А також з найкращими книж-

ками для дошкільників і молодших школярів, які виходили у серіях «Перші книжечки дитячого садка», «Для першокласника», «Ластовенятко», «Українській дитині», з цікавими збірками «Календарик-дошколярик», настільною книжкою-календарем «Двадцять місяців», антологією «Скарбничка світової казки» тощо. Гостями читачів були директор видавництва «Веселка» Олександр Бондаренко, головний редактор Ірина Бойко, письменниці Тамара Коломієць та Анастасія Качан. Чудовим доповненням місячника стала виставка книжкової ілюстрації, яка демонструвалася в фойє бібліотеки протягом цілого місяця і користувалася великою популярністю як серед дітей, так і серед дорослих.

На виставці було представлено оригінальні роботи відомих українських художників Валентини Мельниченко, Миколи Пшанецького, Костя Лавро, Анастасії Василенко, Володимира Голозубова, Анастасії Базилевич та інших митців, що в різні роки оформлювали книжки видавництва.

Протягом місячника дітьми було прочитано 896 веселих книжок. На жаль, сьогоднішній тиждень цього видавництва невеликий за обсягом, але в фондах дитячих бібліотек є багато чудових книжок, виданих у попередні роки, і всі вони доступні маленькому читачеві.

Започаткована нова форма роботи – місячники видавництва – виявилася надзвичайно ефективною і буде наділі подорожжів. Діти познайомилися з дитячими видавництвами, з книжками, які вони випускають, з письменниками, які пишуть і друкуються в цих видавництвах. Завдяки проведеному заходу зріс попит на літературу, поповнився і книжковий фонд бібліотеки книжками видавництва, адже кожен гість дарував свої нові книжки.

Працюючи щоденно з юними читачами, ми впевнюємося, що втрату зв'язку з книгою в ранньому віці не можна компенсувати в майбутньому. Адже не прочитана книжка в дитинстві залишається непрочитаною на все життя. Ось чому так важливо правильно організувати дитяче читання, направити його так, щоб дитина не розгубилася в обмеженому книжковому світі. 📖

Працюючи щоденно з юними читачами, ми впевнюємося, що втрату зв'язку з книгою в ранньому віці не можна компенсувати в майбутньому. Адже не прочитана книжка в дитинстві залишається непрочитаною на все життя. Ось чому так важливо правильно організувати дитяче читання, направити його так, щоб дитина не розгубилася в обмеженому книжковому світі. 📖

Рудий, хвостатий і дуже хитрий

ОСАДНА Юлія,

спеціальний методист відділу науково-методичної роботи та бібліотечного маркетингу
Національної бібліотеки України для дітей

До 125-річчя казкової поеми
Івана Франка «Лис Микита»

Що об'єднує публіцистичний журнал і гірський курорт у Карпатах, м'яку іграшку та пісню Юрка Юрченка, першу виставу українського театру ляльок та українську відповідь покемонам?

Лис Микита!

От-от, той самий рудий, хитрий, хвостатий, який ще колись – собі на біду – був навіть фарбованим...

І якому вже виповнилося цілих сто років, та ще з чвертю...

Вк живих, не літературних лисичь куди менше – п'ять-сім років на волі та двадцять-двадцять п'ять у зоопарках. А от скільки років казковій лисичці-сестричці та іншим рудим шахраям підраховувати важко. Адже вони з'явилися на світ ще у часи Езопа, помандрували у казки різних країн, від Європи до Індії, отримали літературну прописку та паспорт у середньовічній Франції (Ренар) та Німеччині (Рейнеке). І, нарешті, в українській літературі опинився Лис Микита. Схожий і водночас не схожий на своїх побратимів...

... Все почалося з того, що учневі 4-го класу Дрогобицької гімназії Іванові Франку (а було це приблизно у 1870 р.) потрапив до рук «Рейнеке-Фукко» – віршована казка Йоганна Гете із чудовими ілюстраціями Каульбеха. Вона захопила хлопця так, що той не випускав її з рук навіть на уроках і від усієї душі сміявся над витівками хитрого Лиса. Книжку відбрали, а читачеві дісталося на горіх, проте згодом вчитель змилювався, і повернув її

Іванові. Про це згадував колишній однокласник Франка, додавши, що вже тоді майбутній класик української літератури замислив казку про Лиса Микиту і підбирав імена для тварин – персонажів поеми. Щораз, багато випадків приходять у голову чотирнадцятилітнім хлопцям, але про це Франко не забув – через двадцять років з'явилася казкова поема «Лис Микита».

Його німецький побратим Рейнеке зіграв з автором злий жарт: у передмові до першого видання було зазначено «із німецької переробки Іван Франко». І одразу почали обвинувачувати мало не в плагиаті, у тому, що це не самостійний твір, а переклад з Гете, і ставити своє ім'я на титульному листі Іван Франко не має ніякого права (типова ситуація, особливо для вітчизняних авторів і літературі). Обвинувачам Франко відповів докладною статтю «Хто такий Лис Микита і відки він узявся», де з подробицями не лише розповів про історію створення поеми, але й дослідив мандри сюжету про хитрого лиса, починаючи ще з давньогрецької літератури. «Писучи її (поему «Лис Микита») я взяв тільки головну раму нідерландської поеми Вілхелма, значить ту саму, що є в німецькій книзі про Рейнеке в Гетевім перекладі, та я виполював ту раму зовсім вільно, черпаючи і з старофранцузьких «галузій», і з багатого скарбу наших людських оповідань. Бажаючи написати книжку для молоді, я мусив і старого твору, а значить, і

з того, що є у Гете, повийдати багато такого, що зовсім не годиться для молодіж... І ще одню. Я бажав не перекласти, а переробити стару повість про лиса, зробивши її нашим народним добром, надати їй нашу національну подроби. Я, щоб так сказати, на чужій позиченій рисунку накладав наш українські кольори. Дослівно я не перекладав ні відки ані одного рядка».

Хоч пригоди Лиса Микити адресувалися насамперед дітям, але Франко не міг не надати йому і сатиричного звучення для дорослих читачів. Наприклад:

Де Бурмало — цар народа,
Там пропала честь, свобода,
Голос правди занівів.

Або:

Що нам воля?
Вок поїсть нас серед поля,
Нам про волю думати грів!

А наступні рядки аж надто прозорі:

Знай же, пане, біль мій тайний!
Я не єсть Баран звичайний,
Я — овечий патріот!
Думка в мене — розбудити
І з неволі слобонити
Весь овечий наш народ.

А сам головний герой — рудий хвостатий шахрай? Та це більш ніж влізневий герой! І привабливий, насамперед, своєю кмітливістю та вправністю, не дивлячись на те, що кожному він насолить і вийде сухим із води. До речі, ім'я «Микита» у перекладі з грецької і сонечас «переможець».

Жоден художній твір Івана Франка не мав за його життя такого успіху, як «Лис Микита». П'ять прикмет-тевих видань і тираж, який просто-таки розлітався — факт промовистий. Його помітили і критики: «Колі зваяжимо, що в нас тільки шкільні читанки доходять до третього видання, то багато книжок у нас, надрукованих у 1000 примірників і зовсім не злих, лежать по магазинах по 10-15 років, доки розійдуться, то зро-

зуміємо, який популярний став «Лис Микита» між нашою молодіжкою, коли в невеличкі відлюдно часі вичерпалися два його видання і треба було робити третє».

Зараз, через 125 років, нікому не треба пояснювати, хто такий Лис Микита. І коли нестайківський Павлуша скаже про свого друга: «Ну Яко! Ну, Лис Микита!» — то усе зрозуміло. Але, певно, така доля у лиса Микита, що його не залишили у спокої навіть через роки після смерті Івана Франка. Не без ризику для себе поему про лиса Микиту у радянські часи відредагував Максим Рильський — як того вимагала Літрада компартії УРСР, окремі члени якої бажали навіть виключити цей твір Івана Франка з української літератури.

Отак лис Микита був врятований для майбутніх поколінь. У повній відповідності зі своєю натурою – Лис Микита ніде не пропаде!

І не пропав! Пережив царські часи, радянську добу і вповнено почувається і в незалежній Україні, про що говорить хоча б той факт, що перший національний мультителерадіо серіал було знято саме за походаннями рудого і хвостатого героя. Заговорив, як і інші персонажі, бойківською говіркою, заспівав разом з ними пісню сучасних українських виконавців (серед яких «Океан Ельзи»). Малювали «Лиса Микиту» аж 70 аніматорів, створивши при цьому 450 тис. малюнків.

Як і автор «Лиса Микита», ініціатор його мультителерадіо версії Володимир Кметик прагнув зробити твір, цікавий і корисний як дітям, так і дорослим. Не випадково його герої-звірі нагадують сучасних політиків, а їх перипетії – баталії української політики початку XXI століття. Що лише підтверджує слова Івана Франка: «Отся віршована казка, як ви, дорогі браття, певно вже читали, над котрою дехто, може, тільки сміявся, а дехто, може, й глибоко задумався, міркуючи, що й у нас, між християнськими людьми, не одно таке діється, про яке тут у казці розказано».

ПОЕТИЧНИЙ КРОСВОРД

				1. Л	Е	В					
2. Б	У	Р	М	И	Л	А					
		3. Н	Е	С	И	Т	И	Й			
4. О	Х	Р	І	М							
				5. Л	И	С	О	В	И	Ч	І
				6. Г	Е	К	Т	О	Р		
7. М	У	Р	Л	И	К	А					
8. К	О	Г	У	Т	А						
				9. Б	А	Б	А	Й			

- ... що є цар над звірями,
Ліше листи з печатками,
Розсилав на весь світ,
(Лев).
- І Медведя зев...
«Як тобі в нас Ласка мила,
Друже, меч свій прив'яжи,
Йдти до Лиса,- най, мослене,
Зараз тут на суд мій стане,
Строго-строго накажи!»
(Бурмила)
- Перший вийшов Вояк...
(Нестий).
«Царю,- каже,- від Микити
Вже мені хоч пропадати!
- А ..., багач-музик,
Пробудися,- що за рик?
Виглядає у квартиру —
Що за диво? При колоді
Щось чорне... Може,
злодій!»
(Охрик)
- ... — славний замок,
Не один там хід і ганок,
Як, скриток чимало є.
(Лисович)
- ... Цуцик, неборака,
Став на лапки та й балака:
«Царю, страже наших прав!
Ковбаси я мав шматочок
Та й сховав її в куточок,
- Лис і тую в мене вкрай!»
(Гектор)
- Кіт... окончив жваво:
«Бач, яке собаче право!
Ковбаса була моя!»
(Мурлика)
- «Бійте злодія! — світ кричав.-
Вчора... нам смію-улі!
Бійте, поки спустить дух!»
(Колуга)
- Аж, ось виступив до трону,
Щоб ваять Лиса в оборону,
Стрий його, Барсуку...
(Бабай).

Книга пам'яті мого роду...

У іменинні дні підводяться останні підсумки сімейного конкурсу «Книга пам'яті мого роду».

Варто підкреслити, що перед членами Головного журі постало нелегке завдання, адже роботи, які їм потрібно вивчити, не лягають байдужим жодне серце – зроблені разом із батьками, вони розповідають про членів родини, які брали участь у Другій світовій війні – на фронті, в тилу, в партизанських загонах, у підпіллі або були вивезені до Німеччини. На жаль, неспокій сьогодення надав нам нове джерело для героїчних розповідей про мужність українського народу...

Але про все по черзі.

Сімейний конкурс «Книга пам'яті мого роду» оголошено на виконання Указу Президента України від 24.03.2015 № 169/2015 «Про заходи з відзначення у 2015 році 70-ї річниці Перемоги над нацизмом у Європі та 70-ї річниці завершення Другої світової війни». Національною бібліотекою України для дітей спільно з Українською асоціацією працівників бібліотек для дітей під патронатом Міністерства культури України та за підтримки Державної служби України у справах ветеранів та учасників АТО, Української Спільноти ветеранів Афганістану (воєн-інтернаціоналістів), Національного видавництва дитячої літератури «Веселка». Згодом до організації конкурсу долучилися Організація ветеранів України та Український фонд пошуку «Пам'ять».

Конкурс було ініційовано з метою виховання якісно нового, духовно збагаченого покоління на засадах поваги до пам'яті про Перемогу і ветеранів Другої світової війни, формування серед дітей патріотичних цінностей, національної свідомості, збереження та усвідомлення знань про історію свого роду, рідних та близьких, виховання на цьому підґрунті поваги до старших поколінь та шанування культурних традицій, родини та кожного людського життя як найвищої соціальної цінності.

Конкурс проводиться серед усіх бажаючих дітей:

- у 2-х вікових категоріях — 6-11 та 12-16 років;
- у 2-х номінаціях — сімейні книги та відео-книги;
- у два етапи — I (обласний) та II (у ньому на базі Національної бібліотеки України для дітей відбувається підведення підсумків та визначення переможців).

Учасниками I (обласного) туру стали 19 областей України, до яких загалом надійшло 1077 робіт. Прикро, що не долучилися до проведення конкурсу Вінницька, Волинська, Львівська обласні бібліотеки для дітей та Центральна бібліотека ім. Т.Г. Шевченка для дітей м. Києва. Зі зрозумілих причин участь у конкурсі також не взяли бібліотеки, що перебувають на тимчасово окупованих територіях.

На розгляд Головного журі у II турі до Національної бібліотеки України для дітей надійшло 185 робіт переможців I туру: 127 – у номінації сімейні книги та 58 – у номінації відео-книги.

Отже, тримаємо руку на пульсі і чекаємо оголошення та нагородження переможців.

Організаційний комітет

Книжкові новинки Національної бібліотеки України для дітей

Дошкільнятам та дітям молодшого шкільного віку

1. **Бонд М.** Падінтон на вершині : пригоди ведмедика з Дрімучого Перу / М. Бонд ; пер. з англ. І. Є. Бондаря-Терещенка ; іл. П. Фортнум. — Харків : Ранок, 2015. — 120 с. : іл.
2. **Бонд М.** Падінтон рушає вперед : пригоди ведмедика з Дрімучого Перу / М. Бонд ; пер. з англ. І. Є. Бондаря-Терещенка ; іл. П. Фортнум. — Харків : Ранок, 2015. — 107 с. : іл.
3. **Бонд М.** Падінтон допомагає : пригоди ведмедика з Дрімучого Перу / М. Бонд ; пер. з англ. І. Є. Бондаря-Терещенка ; іл. П. Фортнум. — Харків : Ранок, 2015. — 107 с. : іл.
Серія пригодницьких книг класика англійської дитячої літератури. Книжки видавалися багатомільйонними тиражами у перекладі 31 мовою світу. Української мовою видано вперше.
4. **Дерманський С.** Крамленка тітоньки Машини : казки / С. Дерманський ; худож. Р. Попський. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2014. — 55 с. : іл.
5. **Кроток О.** От би мені коника! : вірші / О. Кроток ; намал. Б. Поліщук. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. — 35 с. : іл.
6. **Кононенко О.** Перун та всі інші : міфи, казки і римовані рядки / О. Кононенко ; мал. В. Кононенка. — Київ : Либідь, 2015. — 131 с. : іл.
7. **Луцезьська О.** Пан Коцький, Міра і море : = Mr. Catsky, Mira and the Sea : ін.-білінгва / О. Луцезьська, В. Борнгард ; іл. В. Борнгард ; пер. О. Луцезьської, М. Найдрова. — Київ : Братська, 2015. — 20 с. : іл.
8. **Людкевич М.** Ярмо і змії Головастик : казки / М. Людкевич ; намал. М. Штурма. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. — 59 с. : іл.
9. **Малик Г.** Незвичайні пригоди Алі в країні Недоладії : повість : у 3 кн. Кн. 1 / Г. Малик ; худож. Г. Олійко. — Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2015. — 223 с. : іл.
10. **Нанетті А.** Мій дідусь був черешнею / А. Нанетті ; пер. А. Маслох ; намал. А. Стефурак. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. — 135 с. : іл.
Найвідоміша повість італійської письменниці перекладена більш ніж 20-ма мовами світу. Ця книга – родіння історія хлопчика Тоніно, розказана ним самим.
11. **Рутківський В.** Ганяуся. У гості до лісовика : весела пригодн. повість / В. Рутківський ; іл. І. Ключковської ; обкл. З. Базилевич. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2014. — 230 с. : іл. — (Обережно: дітятка!).
12. **Савка М.** Босоніжки для стоніжки : вірші / М. Савка ; іл. Ю. Пилипчакіна. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. — 37 с. : іл.

13. Скоттон Р. Баранчик Рассел / Р. Скоттон ; пер. К. Михаліцина. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. — 32 с. : іл.

Пригодницька книга одного із найвідоміших сучасних ілюстраторів Англії.

14. Стронґ Д. Кай-кули з близнюками : повісті / Д. Стронґ ; іл. М. Паленка ; з англ. пер. О. Стадник. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2014. — 189 с. : іл. — (Читання для реготання).

Дітям середнього та старшого шкільного віку

1. Грідін С. Кіттак Ковбаско : казка-повість / С. Грідін ; іл. А. та Д. Неčasвські. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. — 151 с. : іл.

2. Дев'ятко Н. Легенда про юну Весну : тригодин. казка / Н. Дев'ятко ; іл. Ю. Даніленко. — Харків : Мечулін : ФОП Озеров Г. В., 2015. — 90 с. : іл.

3. Дев'ятко Н. Злато Сонця, сіль Води : фольк-реалізм / Н. Дев'ятко ; іл. А. Марковська ; обкл. Н. Малюшко. — Луцьк : Твердиня, 2014. — 139 с. : іл.
У творі постійно переплітаються реальність, міфи, архаїки, легенди, історія. Це своєрідне подорож у просторі та часі.

4. Кузьменко О. Моя дорога птаха : мамина ювенка / О. Кузьменко. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. — 46 с. : фотогр.
Книга пам'яті про відомого українського співака Андрія Кузьменка (Кузьму Скрибіна), написана його матір'ю.

5. Лірник С. Казки Лірника Сашка / О. Власюк ; іл., дизайн обкл. І. Коршунюва. — Київ : Зелений Пес, 2014. — 79 с. : іл.

6. Монтгомері Л. Енн у Дрім Мрії : роман / Л. Монтгомері ; пер. з англ. А. Вознюк ; обкл. Ю. Симюток. — Львів : Урбіно, 2014. — 265 с.
П'ята книга із циклу про Енн.

7. Росіцький Р. Лук нічної громовиці : повість-казка / Р. Росіцький ; іл. О. Мазур ; обкл. В. Штанко. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. — 233 с. : іл.
Дитяче фентезі про зв'язок людини зі світом природи, про боротьбу темних та світляк сил.

Вихователям, батькам, вчителям

1. Лисенко Н. Еко-око: дошкільняк пізнає світ природи : навч.-метод. посіб. / Н. Лисенко. — Київ : Видавничий дім «Слово», 2015. — 345 с.
Автор подає концептуально нові підходи до екологічної освіти дітей від 3 до 6-річного віку.

2. Розумне виховання сучасних дошкільнят : метод. посіб. / Н. Гавриш, О. Брєжнєва, І. Кіндрат, О. Рейпольська; за ред. О. Брєжнєвої. — Київ : Видавничий дім «Слово»,

2015. — 171 с. *У посібнику представлено методичні розробки та рекомендації щодо підвищення якості та результативності виховної роботи з дошкільняками: сценарії ігор, вправ, концепти інтегрованих занять.*

3. Якименко С. Педагогічні ідеї Софії Руссевої та Марії Монтессорі : порівняльний аналіз : монографія / С. Якименко, Г. Міланів. — Київ : Видавничий дім «Слово», 2015. — 171 с.

Список підготували:

Красножон В. – завід. відділу довідково-інформаційного обслуговування НБУ для дітей;
Загоруйко Н. – завід. відділу комплектування фонду НБУ для дітей.

В В С

УКРАЇНА

КНИГА РОКУ

Редакція ВВС Україна оприлюднила «довгі списки» літературних премій «**Книга року-2015**» і «**Дитяча книга року-2015**», які проводять у партнерстві з Культурною програмою Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР).

В Список премії **ДИТЯЧА КНИГА РОКУ-2015** увійшли 8 видань:

Альошинчева А.

Поні Фіалка і чарівний колодязь : казка про доброту / А. Альошинчева. — Харків : Віват, 2015. — 32 с.

Аренев В.

Порок із драконових кісток : повість / В. Аренев ; іл. О. Продан. — Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2015. — 236 с.

Бачинський А.

140 дитячих тиш / А. Бачинський ; іл. А. Бонко. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. — 128 с.

Вдовиченко Г.

36 і 6 кішок / Г. Вдовиченко ; іл. Н. Гайда. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. — 136 с.

Луцкевська О.

Мені не потрапили до «Книги рекордів Гіннеса» : оповідання / О. Луцкевська. — Тернопіль : Навчально-видавничий центр «Богдан», 2014. — 112 с.

Матіяш Д.

Марта з вулиці Святого Миколая : повість / Д. Матіяш ; іл. Н. Пастушенко. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. — 240 с.

Прохасько Т.

Як зрозуміти козу / Т. Прохасько, М. Прохасько ; іл. М. Прохасько. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. — 80 с.

Сіянік А.

Івасик Телесок / А. Сіянік. — Київ : Компанія ОСМА, 2015. — 144 с.

10-13
вересня

Львів — це ФОРУМ ВИДАВЦІВ І ЧИТАЧІВ

Переможці конкурсу «Найкраща книга 22 форуму видавців»

Цього року на участь у конкурсі було номіновано 463 книжки від 87 видавництв. Їх оцінювало 87 членів журі.

Володар гран-прі:

Гнатюк О. Відвара і страх / О. Гнатюк ; пер. з пол. М. Бонівської. — Київ : Дух і літера, 2015. — 496 с.

Найкращі книжки форуму видавців-2015:

Барб-Галль Ф. Як розмовляти з дітьми про мистецтво / Ф. Барб-Галль ; пер. з фр. С. Рябчук. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. — 192 с.

Блажен той муж... : життєвий шлях митрополита Андрія Шептицького : фотоальбом / авт. ідеї та керівник проєкту П. Мельнік. — Львів : Манускрипт-Львів, 2015. — 196 с.

Галета О. Від антології до онтології : антологія як спосіб репрезентації української літератури кінця XIX-початку XXI століття : монографія / О. Галета. — Київ : Смолоскип, 2015. — 640 с.

Джойс Д. Улісс / Д. Джойс ; пер. з англ. О. Тереха та О. Макровольського. — Київ : Видавництво Жульєнського, 2015. — 1031 с.

Історія європейської цивілізації. Рим / за ред. Умберто Еко ; [пер. з італ.: Л. Д. Ципоренко та ін.]. — Харків : Фоліо, 2015. — 1031 с.

Князевич М. Шустрик / М. Князевич ; ред. С. Дарманський ; худож. І. Суляйма. — Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2015. — 26 с.

Котлобулатова І. Львів на фотографії-3 / І. Котлобулатова. — Львів : Центр Європи. — 320 с.

Котляревський І. Енеїда / І. Котляревський. — Харків : Школа, 2015. — 248 с.

Лоза Ю. Історичний атлас України / Ю. Лоза. — Київ : Мапа, 2015. — 320 с.

Пасіцька О. Львів і львів'яни: український соціум та промісел (20-30-ті рр. XX ст.) : монографія /

О. Пасіцька. — Львів : Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2014. — 400 с.

Померанцев П. Нічого правдивого й усе можливе : пригоди в сучасній Росії / П. Померанцев ; пер. з англ. А. Бондар. — Львів : Видавництво Українського католицького університету, 2015. — 240 с.

Сторожено М. Мій Шевченко : есе, мистецтві творчості / М. Сторожено. — Київ : Майстер-книг, 2015.

Тищенко Д. Діалект української мови : близько 30 000 слів / Д. Тищенко ; ред.: О. Бейдерман, С. Вашчарка, М. Потольський. — Київ : Арт Економік, 2014. — 950 с.

Тканко З. Moda в Україні XX століття / З. Тканко. — Львів : Артос, 2015. — 236 с.

Українська людина в європейському світі: виміри діяльності / за ред. Т. С. Омозько, З. Е. Охрищук. — Київ : УБС НБУ, 2015. — 609 с.

Шептицький А. Пастирські послання : документи і матеріали : у 4-х т. / А. Шептицький ; редкол.: М. Гринчишин [та ін.]. — Львів : Артос, 2007-2014.

Шептицький від А до Я / Г. Терещук, О. Думанська ; граф. опрац. Аграфіи [Р. Романишин та А. Лосів]. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. — 71 с.

Яблонська С. Чар Марока. З країни ризику та опію. Далекі обрії : подорожні нариси / С. Яблонська ; упоряд., передм. і літ. ред. В. Габора. — Львів : Піраміда, 2015. — 370 с.